

การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน
การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

ปริญญานิพนธ์
ของ
เยาวนี ตระกูลศิษฐ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม ๒๕๔๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๖๓๖

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัญญา สขารมณ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสานีย์ เลวลีย์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
 (รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจณปัจจนิก ประธานและรองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัย ขอกราบขอบคุณอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ในภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมากมาย แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบคุณ ดร.ปรียานุช จริยวิทยานนท์ นางสาวรัชนิ สุคนธมัต ที่ได้ให้ความเมตตาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและ ขอขอบคุณพัฒนากรในระดับอำเภอทุกอำเภอ และคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัด นครสวรรค์ทุกท่าน ที่ได้สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ทองจันทร์ กันธิยะ คุณทศยวรรณ ชื่นพิศาล ที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา รวมทั้งพี่ ๆ ศึกษาพิเศษที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา ครู และอาจารย์ ที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ รวมถึง คุณผดุง และ เด็กชายชินพงศ์ ตระกูลคิษฐ์ ที่ได้เป็นกำลังใจและสละเวลาให้ผู้วิจัยได้มีโอกาส ศึกษาจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งด้านการทำงาน การศึกษามาโดยตลอด

เขาวนีย์ ตระกูลคิษฐ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	4
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติจังหวัดนครสวรรค์.....	7
ประวัติความเป็นมาของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) จังหวัดนครสวรรค์.....	12
ความสำคัญของคณะกรรมการพัฒนาสตรี.....	16
นโยบายการพัฒนาศตรีของรัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาสตรีระยะยาว.....	18
แผนพัฒนาสตรีระยะยาว.....	25
พัฒนาการทางการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีไทย.....	28
การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	31
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
สมมติฐานการวิจัย.....	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
การวิเคราะห์ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีใน จังหวัดนครสวรรค์.....	52
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	84
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	84
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	84
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	86
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.	107
แบบสอบถาม.....	108
หนังสือขอความอนุเคราะห์และผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม.....	119
ภาคผนวก ข.....	122
รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร.....	49
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัด นครสวรรค์โดยรวมและรายด้าน.....	52
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัด นครสวรรค์ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ เป็นรายชื่อ.....	53
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัด นครสวรรค์ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ เป็นรายชื่อ.....	56
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัด นครสวรรค์ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นรายชื่อ.....	59
6	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในกิจกรรม งานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีอายุต่างกัน.....	62
7	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	63
8	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีสถานภาพการสมรส ต่างกัน.....	64
9	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีอาชีพต่างกัน.....	65
10	ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม เป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพแตกต่างกัน.....	66
11	ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญเป็นรายคู่ของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน.....	67

12 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ เป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มี อาชีพแตกต่างกัน.....	67
13 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มี อาชีพแตกต่างกัน.....	68
14 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีรายได้ต่างกัน.....	69
15 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้รู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนา สตรีอำเภอที่มีรายได้แตกต่างกัน.....	70
16 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มีรายได้แตกต่างกัน.....	70
17 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีระยะเวลาของการดำรง ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ต่างกัน.....	72
18 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวม เป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการ กพสอ.แตกต่างกัน.....	73
19 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้รู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง สายสามัญเป็นรายคู่ของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แตกต่างกัน	73
20 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้รู้พัฒนาทักษะอาชีพเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.แตกต่างกัน.....	74

21 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการ ให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.แตกต่างกัน.....	75
22 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ปัจจุบันแตกต่างกัน.....	76
23 ปัญหาและอุปสรรคของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน.....	77
24 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม งานการศึกษานอกโรงเรียน.....	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 โครงสร้างองค์กรสตรี.....	14
----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังนั้นหากจะให้สตรีได้มีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนให้มีบทบาทสำคัญที่จะร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ นั้น ต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

แม้ว่าระบบการศึกษาจะเปิดโอกาสให้ชายและหญิงเข้าศึกษาได้เท่าเทียมกัน แต่สตรีเป็นจำนวนมากยังมีการศึกษาน้อยกว่าบุรุษ โดยเฉพาะกลุ่มสตรีชนบทด้วยแล้วไม่เพียงแต่ด้อยกว่าในด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ด้อยกว่าบุรุษ ในหลายด้าน ด้วยเหตุนี้สตรีจึงควรเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนา (วณิ ทัพพะปุระ. 2537 : 27) ปัจจุบันนอกจากจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญต่อสตรีและมีการให้การศึกษาดูแล และฝึกทักษะในวิชาชีพให้กับสตรีแล้ว ยังให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการต่าง ๆ ในการที่จะช่วยพัฒนาหมู่บ้านของท้องถิ่นอีกด้วย จากผลการวิจัยของ อัสวิน หนูจ้อย (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในด้านการพัฒนาอาชีพและรายได้ สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งก็พบว่า สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรม กพสม. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จะเห็นได้ว่าสตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่าง ๆ พอสมควร ในส่วนของงานการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ก็ได้ให้ความสำคัญต่อสตรี โดยนับตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ได้กำหนดให้สตรีเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่จะต้องให้การพัฒนาโดยให้การศึกษาตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐาน ความรู้ด้านการศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 45) ซึ่งต่อมาในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้กำหนดนโยบายไว้เป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้คือ

"เร่งระดมสรรพกำลังและประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 15)

จากนโยบายดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ดำเนินการระดมสรรพกำลัง และประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ จัดกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาแก่คนไทยทั่วประเทศ เพราะภารกิจของหน่วยงานให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อกันที่อยู่นอกระบบโรงเรียนจำนวนมาก ดังนั้น การจัดการกิจกรรมการศึกษาเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายจะต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ คือ แนวทาง เนื้อหา ระบบ การจัดการ การระดมทรัพยากรและสรรพกำลัง ซึ่งต้องอาศัยการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้ชาวชนบทได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในขณะที่ประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อขจัดความไม่รู้ ความยากจน โรคภัยไข้เจ็บและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถที่จะพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัฐพร แดงมณี. 2536 : 12) จังหวัดนครสวรรค์มีการพัฒนาด้านการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษา 4 หน่วยงาน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. 2539 : 11) คือ

1) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ จัดการศึกษาสายสามัญตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 3 วิธีเรียนคือ วิธีเรียนทางไกล วิธีเรียนด้วยตนเอง และวิธีเรียนแบบชั้นเรียน การศึกษาสายอาชีพ ฯลฯ

2) วิทยาลัยเกษตรกรรม จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่นักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ส่งเสริมอาชีพ อบรมเกษตรกรกรรมระยะสั้น และอบรมเกษตรกรกรรมเคลื่อนที่ ฯลฯ

3) โรงเรียนเอกชน ได้จัดการศึกษาให้มีการ กวดวิชา ศิลปศึกษา และอาชีวศึกษา

4) กรมการพัฒนาชุมชน จัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการแก่นักเรียน จำนวน 30 ศูนย์ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์เท่าที่ดำเนินงานอยู่ในขณะนี้ แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์. 2539 : 6-7) ดังนี้

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการเรียนรู้และความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ และทักษะ สำหรับการศึกษาต่อเนื่อง ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา เป็นต้น

2. การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ เป็นการศึกษาที่เสริมต่อจากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ และเจตคติอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการประกอบอาชีพ และการเตรียมที่จะศึกษาในระดับสูงต่อไป เช่น การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

3. การพัฒนาทักษะทางอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น การจ้างผู้ประกอบการขนาดย่อมและอาชีพอิสระ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงาน และปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เช่น การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น และการจัดกลุ่มสนใจ เป็นต้น

4. การสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติในสังคม ซึ่งอาจดำเนินการด้วยการพัฒนาแหล่งความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น การจัดตั้งห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอ และการสนับสนุนที่อ่านหนังสือที่วัด เป็นต้น

สำหรับการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีนั้น จังหวัดดำเนินการตามแผนกิจกรรม 4 ลักษณะดังกล่าวข้างต้น โดยแบ่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีออกเป็น 3 ด้าน คือ การให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง การให้ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีองค์กรท้องถิ่นเป็นตัวประสานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบกับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งองค์กรท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและงานพัฒนาสตรีคือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ หรือที่เรียกว่า กพสอ. ซึ่งจะเข้าไปมีบทบาทที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการให้การศึกษาแก่สตรี ตั้งแต่เป็นผู้จัดทำทะเบียนสตรีในท้องถิ่น สืบหาข้อมูลพื้นฐานของสตรี และเป็นผู้ที่รวบรวมปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของสตรี ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาด้านหลักวิชาการ เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก่สตรี เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับสภาพความต้องการของสตรีต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) ในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งข้อมูลด้านนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางรูปแบบการจัดการศึกษา ให้แก่สตรีในจังหวัดนครสวรรค์ให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการที่แท้จริงต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีจำแนกตามตัวแปร ด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ และตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ

3. เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

ความสำคัญของการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษานี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าได้แก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 14 อำเภอ รวม 356 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยดำเนินการดังนี้

2.1 สุ่มอำเภอในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมี 14 อำเภอ โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50 ได้จำนวนอำเภอเพื่อการศึกษาจำนวน 7 อำเภอ

2.2 จาก 7 อำเภอ ที่สุ่มได้มาจากข้อ 2.1 และได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอรวมทั้งสิ้น จำนวน 231 คน ซึ่งได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น

3.1.1 อายุ แบ่งเป็น

1) กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี

- 2) กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี
- 3) กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป
- 3.1.2 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น
 - 1) จบระดับประถมศึกษา (ป.6)
 - 2) จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
 - 3) จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
- 3.1.3 สถานภาพของการสมรส แบ่งเป็น
 - 1) โสด
 - 2) สมรส
- 3.1.4 อาชีพ แบ่งเป็น
 - 1) ค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ, ตัวแทนจำหน่าย, หาบเร่ ฯลฯ)
 - 2) รับจ้าง (รับจ้างทำงานประเภทต่าง ๆ ทั่วไป)
 - 3) ทำการเกษตร (ทำนา, ทำสวน, ทำไร่)
 - 4) อื่น ๆ
- 3.1.5 รายได้ แบ่งเป็น
 - 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - 2) 5,000 - 10,000 บาท
 - 3) สูงกว่า 10,000 บาท
- 3.1.6 ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แบ่งเป็น
 - 1) ต่ำกว่า 1 ปี
 - 2) 1 - 2 ปี
 - 3) 3 ปีขึ้นไป
- 3.1.7 ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ปัจจุบัน แบ่งเป็น
 - 1) ประธานและเลขานุการ
 - 2) คณะกรรมการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในกิจกรรมงานการศึกษาของโรงเรียนสำหรับสตรี ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 3.1.1 กิจกรรมด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ
- 3.1.2 กิจกรรมด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ
- 3.1.3 กิจกรรมด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) ในที่นี้ หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล และของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอของแต่ละอำเภอ ประกอบด้วยประธานและกรรมการพัฒนาสตรีตำบล ตำบลละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของอำเภออีก จำนวนห้าถึงสิบคน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี หมายถึง การที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอได้เข้าไปร่วมมือในการจัดกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนให้แก่สตรีในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานตั้งแต่ร่วมในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของสตรี แสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมและติดตามประเมินผลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนใน 3 ด้าน ดังนี้

2.1 กิจกรรมด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ หมายถึง การได้เข้าไปร่วมมือในการจัดการศึกษาสายสามัญแก่กลุ่มเป้าหมายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ นำความรู้พื้นฐานที่ได้รับไปประกอบในการคิดแก้ปัญหา และการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การจัดการศึกษาออกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จการศึกษาสายสามัญระดับประถมศึกษา (ป.6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เป็นต้น

2.2 กิจกรรมด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อการฝึกอบรมสตรีให้มีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น การจ้างผู้ประกอบการขนาดเล็กและอาชีพอิสระ ตลอดจนปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เช่น การจัดการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น และการจัดกลุ่มสนใจ ให้แก่สตรี เป็นต้น

2.3 กิจกรรมด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล หมายถึง การเข้าไปร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่เป็นงานบริการข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันแก่สตรี เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต กิจกรรมที่จัดได้แก่ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน วิทยุโรงเรียน โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา และการเรียนรู้จากสื่อพื้นบ้านให้แก่สตรี เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อของประวัติจังหวัดนครสวรรค์ ประวัติความเป็นมาของ กพสอ. จังหวัดนครสวรรค์ ความสำคัญของคณะกรรมการพัฒนาสตรี นโยบายการพัฒนาสตรีของรัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาสตรีระยะยาว พัฒนาการทางการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีไทย การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประวัติจังหวัดนครสวรรค์

นครสวรรค์เป็นเมืองโบราณ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. 2539:1-2) สันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในสมัยราชวงศ์พระร่วงเป็นใหญ่สมัยสุโขทัย โดยปรากฏชื่อในศิลาจารึกเรียกชื่อว่า "เมืองพระบาง" เป็นเมืองหน้าด่านสำคัญ ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่บนดอน มีเขตตั้งแต่ชายเขาขาด (เขาถ่าน) จรดวัดหัวเมือง (วัดนครสวรรค์) ซึ่งปัจจุบันยังมีแนวเชิงเนินดินปรากฏให้เห็นอยู่ เมืองพระบางต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองซอนตะวัน" เพราะตัวเมืองตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาและหันหน้าเมืองไปทางแม่น้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกทำให้แสงอาทิตย์ส่องเข้าหน้าเมืองตลอดเวลา และภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองนครสวรรค์"

นครสวรรค์มีชื่อเรียกที่รู้จักแพร่หลายมาแต่เดิมว่า "ปากน้ำโพ" โดยเรียกกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตามประวัติศาสตร์ในคราวที่พระเจ้าหงสาวดี (บุเรงนอง) ยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา ได้ยกทัพไปรบทัพข้าศึกที่ปากน้ำโพ แต่ด้านทัพข้าศึกไม่ไหวจึงล่าถอยกลับ

ปัจจุบันจังหวัดนครสวรรค์ มีคำขวัญประจำจังหวัดคือ "เมืองสี่แคว แห่มังกร พักผ่อนบึงบอระเพ็ด ปลารสเด็ดปากน้ำโพ"

1. สภาพทั่วไป

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

นครสวรรค์เป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง ระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 237 กิโลเมตร โดยทางรถไฟประมาณ 250 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 9,597,677 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,998,548 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ 128 ตำบล 1,277 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร 1 เทศบาลเมือง 1 เทศบาลตำบลและ 15 สุขาภิบาล 64 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี อุทัยธานี ชัยนาท และสิงห์บุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดตาก

สภาพพื้นที่ตามลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตรกรรม เป็นที่ราบประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด มีแม่น้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน และรวมกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านช่วงกลางของจังหวัด แม่น้ำที่กล่าวมาแล้ว ได้แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็นด้านตะวันออกและตะวันตก และมีเพียง 6 อำเภอ ที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายหลักเหล่านี้

1.2 ประชากร

จังหวัดนครสวรรค์ มีประชากรทั้งสิ้น 1,133,171 คน แยกเป็นชาย 558,930 คน หญิง 574,241 คน (กรกฎาคม 2539) เป็นจังหวัดที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 2 ในภาคเหนือ รองจากจังหวัดเชียงใหม่ มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 112 คน/ตร.กม.

2. สภาพเศรษฐกิจ

2.1 ข้อมูลเศรษฐกิจทั่วไป

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด 27,884,994 บาท (ปี 2536) รายได้เฉลี่ยต่อหัวของจังหวัด 26,684 บาท (ปี 2536) ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศ 54,082) แต่สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของภาค (25,920)

- อัตราการเจริญเติบโตทางผลิตภัณฑ์มวลรวม โดยเฉลี่ยร้อยละ 6.18 ต่อปี สูงกว่าระดับภาคเหนือ (ร้อยละ 5.94) แต่ต่ำกว่าระดับประเทศ (8.14)

2.2 การอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัด เป็นภาคหนึ่งที่มีสัดส่วนที่มาของรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อมาทดแทนภาคเกษตรที่ลดลง

- มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 1,231 โรงงาน เงินลงทุนประมาณ 10,787 ล้านบาท คนงานทั้งหมด 11,576 คน ประเภทอุตสาหกรรมที่มีโรงงานมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตรรองลงมาคืออุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอุตสาหกรรมเครื่องเค็ม

- โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก มีจำนวน 734 โรงงาน ซึ่งจะเป็นโรงสีข้าวมากที่สุด โรงงานขนาดกลาง มีจำนวน 34 โรงงาน โรงงานขนาดใหญ่ มีอยู่เพียง 7 โรงงาน โรงสีข้าว 456 โรง

- การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ รองลงมาคือ อำเภอลาดยาว อำเภอตากลี อำเภอบรรพตพิสัย

2.6 การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดศูนย์กลางทางธุรกิจการค้าและศูนย์กลางการเงินระหว่างภาคเหนือกับกรุงเทพมหานคร จึงมีสินค้าต่าง ๆ ผ่านเข้า-ออกในจังหวัดมากมาย คือ

- สินค้าออกที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ สินค้าด้านเกษตรกรรม เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย ข้าวฟ่าง มันสำปะหลัง ปลาน้ำจืด ปลาเกล็ดแห้ง สินค้าปศุสัตว์ และสินค้าอุตสาหกรรม เช่น น้ำตาล น้ำอัดลม ปูนซีเมนต์ เส้นก๊วยเตี๋ยว น้ำปลา วัณเส้น ขนมห้าง ผลิตภัณฑ์คอนกรีต เหล็ก ยิบซัม หินอ่อน หินปูน

- สินค้าเข้า ได้แก่ หมวดสินค้าเชื้อเพลิงต่าง ๆ หมวดสินค้าอื่น ๆ เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช วัสดุก่อสร้าง เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล เครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ตลอดจนยานพาหนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.7 การเงินและการคลัง

จังหวัดนครสวรรค์ นับเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินของภาคเหนือประสานการเงินระหว่างภาคเหนือและกรุงเทพฯ ธุรกิจทางด้านเงินฝาก สินเชื่อ และจำนวนสาขาธนาคารเป็นรองจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น

จังหวัดนครสวรรค์ สามารถจัดเก็บรายได้เข้ารัฐปี 2538 เป็นรายได้จากภาษีประเภทต่าง ๆ เป็นจำนวนเงิน 1,047 ล้านบาท

สำหรับการเบิกจ่ายเงินตามงบประมาณที่ได้รับประจำงวด และเงินงบกลางในปี 2538 เป็นเงินทั้งสิ้น 41,603 ล้านบาท

3. สภาพสังคม

3.1 ลักษณะสังคมทั่วไป

ประชากรในจังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางการเกษตร และร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ พุทธศาสนาไทยกลาง มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแบบไทยภาคกลางทั่วไป แต่ก็ยังคงอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น หรือการเล่นพื้นบ้านที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น เช่น การเดินกำรำเคียว การรำเป็งมวง การรำกลองยาว โดยสังคมในชนบทจะมีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรมทั่ว ๆ ไป ในเขตชุมชนเมืองโดยเฉพาะเขตเทศบาลนครสวรรค์ มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ทำธุรกิจ และยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมของชาวจีนไว้อย่างเหนียวแน่นเช่นกัน

เช่น งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ซึ่งจัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปีในงานจะมีจุดเด่นคือ การเชิดสิงห์โต-แห่มังกร ที่มีความยิ่งใหญ่ ตื่นเต้นเร้าใจและสวยงามมากจนกลายเป็นงานประเพณีที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไปของชาวไทย และชาวต่างประเทศข้อดีของลักษณะสังคมในจังหวัดนครสวรรค์ก็คือ ไม่มีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อย ไม่มีความขัดแย้งในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ความเชื่อ และ วัฒนธรรม สังคมของจังหวัดนครสวรรค์จึงค่อนข้างอยู่กันอย่างสงบสุขในภาพรวม

3.2 การศึกษา

จังหวัดนครสวรรค์ จัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน จำแนกเป็น 4 ระดับ มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 740 แห่ง ดังนี้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. 2539. 3 : 5)

1. ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบจัดการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สถาบันราชภัฏ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 631 โรงเรียน นักเรียน 136,764 คน ครู 7,794 คน อัตราส่วน ครู : นักเรียน เท่ากับ 1:3

2. ระดับประถมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบจัด ได้แก่ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 97 โรงเรียน นักเรียน 37,517 คน ครู 2,045 คน อัตราส่วน ครู:นักเรียน เท่ากับ 1:18

3. ระดับมัธยมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบจัดการ ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวนโรงเรียนและสถานศึกษาทั้งสิ้น 10 แห่ง นักเรียน/นักศึกษา 11,337 คน ครู/อาจารย์ 538 คน อัตราส่วนครู/อาจารย์ : นักเรียน/นักศึกษา เท่ากับ 1:20

4. ระดับอุดมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย รับผิดชอบจัดการ ได้แก่ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ และวิทยาลัยภาคกลาง นักเรียน/นักศึกษา เท่ากับ 3,824 คน ครู/อาจารย์ 210 คน อัตราส่วน ครู/อาจารย์: นักเรียน/นักศึกษา เท่ากับ 1:18

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำการสอนวิชาเฉพาะด้านอีกด้วย ได้แก่ โรงเรียนตำรวจภูธร 6 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ วิทยาลัยพยาบาลราชชนนีนครสวรรค์ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน (ภาคเหนือตอนล่างจังหวัดนครสวรรค์) และวิทยาลัยการอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีหน่วยงานที่จัดการศึกษา 4 หน่วยงาน คือ

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ จัดการบริการให้แก่นักเรียน ทั้งสายสามัญ (ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา) ประเภททางไกล (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย) โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

2. วิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งสังกัดกรมอาชีวศึกษา จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่นักศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ส่งเสริมวิชาชีพ อบรมเกษตรกรระยะสั้น และอบรมเกษตรกรเคลื่อนที่ ฯลฯ

3. โรงเรียนเอกชน ได้จัดการศึกษาให้มีการทววิชา ศิลปศึกษา และอาชีวศึกษา

4. กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการแก่นักเรียน จำนวน 30 ศูนย์

3.3 การสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขของจังหวัด สามารถให้บริการแก่ประชาชนอย่างพอเพียง โดยจัดแบ่งการสาธารณสุขออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยมีสถานบริการด้านสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด ดังนี้

1. สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ มีจำนวน 168 แห่ง

2. โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน 2 แห่ง

3. สถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงมหาดไทย(เทศบาล) มีจำนวน 3 แห่ง

4. สถานบริการสาธารณสุขเอกชน รวมทั้งร้านขายยาทั้งแผนโบราณ และแผนปัจจุบัน มีจำนวน 540 แห่ง

4. การสาธารณสุขปโภค-สาธารณูปการ

การไฟฟ้า อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครสวรรค์ (กฟน.3) ซึ่งได้ให้บริการด้านไฟฟ้าแก่ประชาชนไปแล้วทั้งสิ้นร้อยละ 99 ของหมู่บ้าน ทั้งหมด ซึ่งมีจุดรวมงานในการจ่ายไฟในส่วนของจังหวัด รวม 3 จุด คือ

1. การไฟฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมือง อ.บรรพตพิสัย อ.ชุมแสง อ.เก้าเลี้ยว อ.หนองบัว อ.ท่าตะโก อ.ไพศาลี อ.พยุหะคีรี

2. การไฟฟ้าอำเภอลาดยาว ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมืองฯ บางส่วน อ.ลาดยาว และอำเภอแม่วงก์

3. การไฟฟ้าอำเภอตากถ์ ครอบคลุมพื้นที่ อ.ตากถ์ และ อ.ตากฟ้า

การประปา การประปาของจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเขตการรับผิดชอบเป็น การประปาในเขตเทศบาล ซึ่งดำเนินการโดยเทศบาลนครสวรรค์ และการประปาส่วนภูมิภาค ดำเนินการ โดยสำนักงานประปาเขต 10 นครสวรรค์ มีเขตรับผิดชอบ 8 แห่ง

5. การท่องเที่ยวและงานประเพณี

จังหวัดนครสวรรค์มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปกรรม โบราณสถานหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนงานประเพณีประจำปีที่มีชื่อเสียง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองจนได้รับการประกาศให้เป็นจังหวัดการท่องเที่ยวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2526 จังหวัดได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และตามนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 6-7 ได้กำหนดให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งได้จัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์ ในลักษณะของแผนแม่บทระยะ 5 ปี ขึ้นเพื่อเป็นแผนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด ขณะนี้อยู่ในแผนแม่บทฉบับที่ 2 คือแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. 2535 - 2539

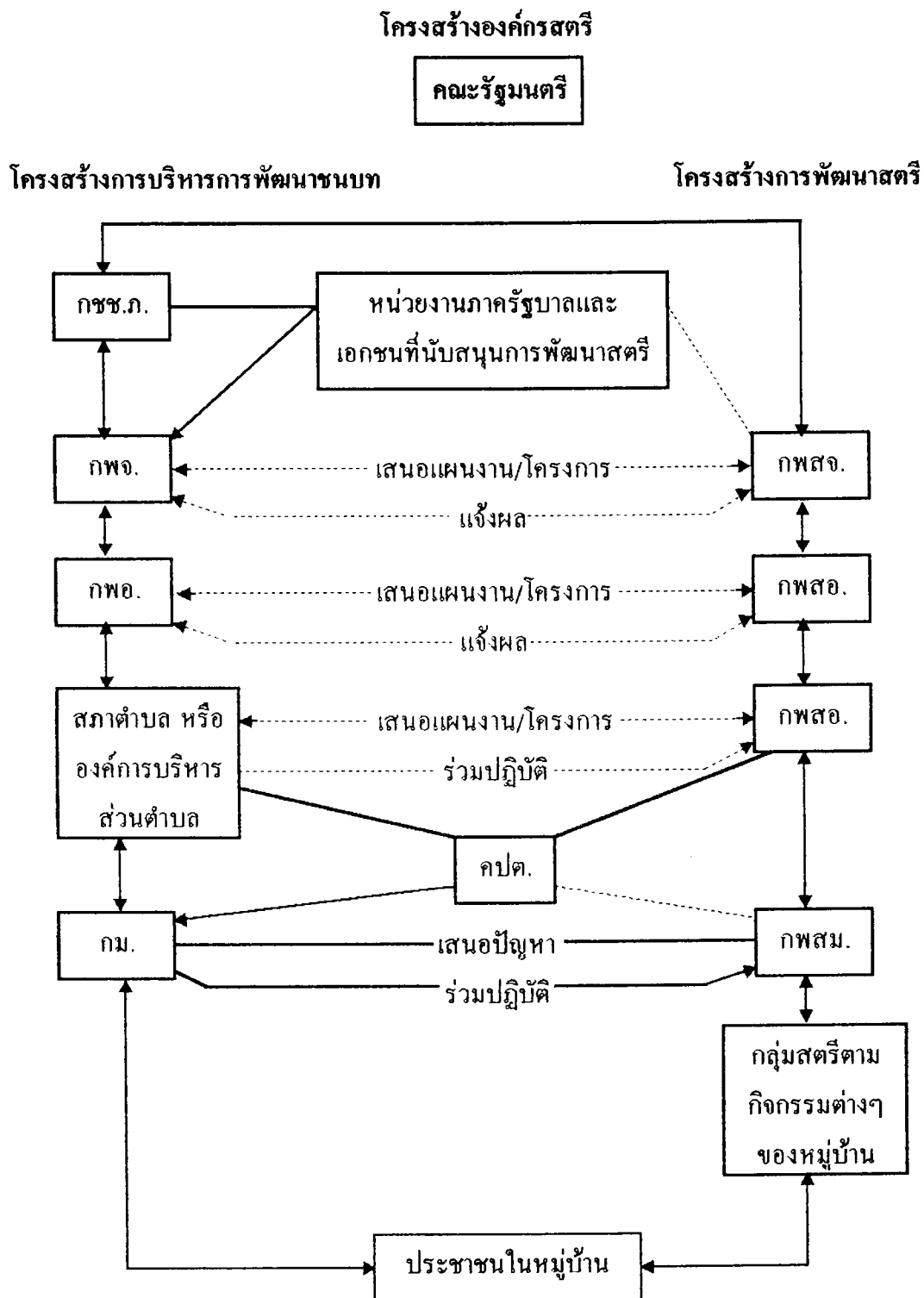
ประวัติความเป็นมาของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) จังหวัดนครสวรรค์

กรมการพัฒนาชุมชน ได้เริ่มดำเนินงานพัฒนาสตรีในชนบทตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายมาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 จนถึงปัจจุบัน โดยยึดนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีให้มีความพร้อมเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวชีวิตในครอบครัว และการมีส่วนร่วมในสังคม โดยกระตุ้นให้สตรีมีความคิดริเริ่ม ใฝ่หาความรู้ให้เป็นประโยชน์มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตัวเองและครอบครัวได้ ตลอดจนมีความรู้ในการประกอบอาชีพและมีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรสตรีเพื่อเป็นแกนนำในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชน ตลอดจนการนำสตรีในหมู่บ้าน ตำบล ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมการพัฒนาชุมชน. 2538 : 8)

จังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการพัฒนาองค์กรสตรี ในปี พ.ศ. 2505 ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาองค์กรสตรีในแต่ละระดับเพื่อให้สตรีมีบทบาท ในการพิจารณาองค์กรท้องถิ่นให้รู้จักการค้นหาข้อมูล เข้าใจปัญหาของชุมชน โดยการนำข้อมูลมาวางแผนในการแก้ไขปัญหาชนบท โดยใช้แผนพัฒนาตำบลเป็นเครื่องชี้ทิศทางการ

พัฒนา และในปี พ.ศ. 2538 กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538 ขึ้น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาสตรี 4 ระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ประกอบด้วยผู้มีตำแหน่งทางการบริหาร ดังนี้ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม จังหวัดนครสวรรค์ มีคณะกรรมการพัฒนาสตรีทั้ง 4 ระดับ คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด สำหรับคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ เรียกชื่อโดยย่อว่า "กพสอ." ประกอบด้วยประธาน และ กรรมการพัฒนาสตรีตำบลตำบลละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของ อำเภออีกจำนวนห้าถึงสิบคนโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง (กรมการพัฒนาชุมชน. 2539 : 4-5) คณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสอ.) ของจังหวัดนครสวรรค์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรี เด็กและเยาวชนในอำเภอ
2. วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผนงาน โครงการเร่งด่วน หรือ กิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลเสนอในแผนพัฒนาตำบล เสนอคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน
3. ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์
4. ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้ง กิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ในอำเภอ
5. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน
6. จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี เด็กและเยาวชน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันครอบครัว วันสตรีสากล วันเด็กแห่งชาติ วันกตัญญู และวันสำคัญอื่น ๆ ของทางราชการ
7. ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค
8. จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ
9. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรีเด็ก และเยาวชนในอำเภอ
10. ดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการการดำเนินงานพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และ ทางราชการมอบหมาย
11. จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง นอกจากนี้แล้วยังมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

ที่มา : (กรมการพัฒนาชุมชน. 2538 : 9-11)

โครงสร้างการพัฒนาสตรีของจังหวัดนครสวรรค์ มีการจัดตั้งองค์กรสตรีทุกระดับตั้งแต่หมู่บ้านถึงจังหวัดเพื่อเป็นแกนนำในการคิด ตัดสินใจและวางแผนในการแก้ไขปัญหาของสตรี

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการปกครอง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีวิธีการจัดตั้งองค์กรสตรีดังต่อไปนี้

การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)

1. มีการรวมพลังสตรีอาสา เพื่อชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งองค์กรสตรี
2. ดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อเป็น กพสม. จำนวนหมู่บ้านละ 9-15 คน
3. ประธาน เลขานุการ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้กำหนดและเลือกตั้งกันเอง
4. เสนอนายอำเภอ เพื่อแต่งตั้งเป็น กพสม.

การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีประจำตำบล (กพสต.)

1. กพสต.ประกอบด้วย ประธานและผู้แทน กพสม. หมู่บ้านละ 2 คน
2. ประธาน เลขานุการ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้กำหนดและเลือกตั้งกันเอง
3. เสนอนายอำเภอ เพื่อแต่งตั้งเป็น กพสต.

การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)

1. กพสอ. ประกอบด้วย ประธาน และผู้แทน กพสต. ตำบลละ 2 คน ว่าเป็นผู้แทนที่ มาจากการเลือกตั้งส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของ อำเภอ จำนวน 5-10 คน ซึ่งนับว่าเป็นผู้แทนที่ มาจากการแต่งตั้ง โดยมีข้อแม้ว่าผู้แทนที่ มาจากการ แต่งตั้งต้องมีจำนวนไม่มากกว่าผู้แทนที่ มาจากการเลือกตั้ง

2. ประธาน เลขานุการ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้กำหนดและเลือกตั้งกันเอง
3. เสนอนายอำเภอ เพื่อแต่งตั้งเป็น กพสอ.

การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)

1. กพสจ. ประกอบด้วย ประธาน และผู้แทนจาก กพสอ. อำเภอละ 2 คน ซึ่งนับว่า เป็นผู้แทนที่ มาจากการเลือกตั้งส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนา สตรีของจังหวัด จำนวน 5-20 คน ซึ่งนับว่าเป็นผู้แทนที่ มาจากการแต่งตั้ง โดยมีข้อแม้ว่าผู้แทนที่ มา จากการแต่งตั้งต้องมีจำนวนไม่มากกว่าผู้แทนที่ มาจากการแต่งตั้ง

2. ประธาน เลขานุการ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้กำหนดและเลือกตั้งกันเอง
3. เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแต่งตั้งเป็น กพสจ.

บทบาทหน้าที่ขององค์กรสตรี ในแต่ละตำแหน่งมีดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)

1. สำรวจสภาพปัญหาความต้องการของสตรีในหมู่บ้าน
2. เสนอปัญหาและจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาสตรี

3. เสนอแผนงานโครงการแก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเสนอ กสต.บรรจุในแผน

พัฒนาตำบลและเสนอแผนงานต่อ กพสต.เพื่อขอรับการสนับสนุน

4. สนับสนุนกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชน โดยใช้เงินกองทุนพัฒนาสตรี

5. ปฏิบัติงานตามโครงการร่วมกับกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน

6. จัดทำทะเบียนครัวเรือนขององค์กรสตรีที่รับผิดชอบ

7. ติดตามผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

2. คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสท.)

1. รวบรวมแผนงานของ กพสม. เพื่อขอรับการสนับสนุนจาก กพสอ.

2. เสนอข้อมูลการพัฒนาสตรีต่อ กสท.

3. ประสานงานกับองค์กรประชาชน หน่วยงาน และองค์กรอื่น สนับสนุนการดำเนินงาน

4. รณรงค์จัดหากองทุนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

5. จัดทำทะเบียนกลุ่มสตรีต่าง ๆ เพื่อข้อมูลให้การสนับสนุน

6. ติดตามผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสตรีของตำบล

3. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)

1. รวบรวมแผนงานของ กพสท. เพื่อขอรับการสนับสนุนจาก กพอ.และกพสจ.

2. ประสานงานกับหน่วยงานองค์กรเอกชนอื่น ๆ สนับสนุนการดำเนินงาน

3. รณรงค์จัดหากองทุนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

4. จัดทำทะเบียนกลุ่มสตรีต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้การสนับสนุน

5. ติดตามผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสตรีของอำเภอ

4. คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)

1. รวบรวมแผนงานของ กพสอ. เพื่อขอรับการสนับสนุนจาก กพสจ.

2. ประสานงานกับหน่วยงานองค์กรเอกชนอื่นสนับสนุนการดำเนินงาน

3. รณรงค์จัดหากองทุนสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

4. จัดทำทะเบียนกลุ่มสตรีต่าง ๆ เป็นข้อมูลให้การสนับสนุน

5. ติดตามผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสตรีของจังหวัด

สำหรับการดำเนินงานนั้นให้พัฒนาการอำเภอ และพัฒนาการจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบในการสนับสนุนให้การดำเนินงานองค์กรสตรีทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของคณะกรรมการพัฒนาสตรี

สตรีเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ เพราะสตรีมีจำนวนถึงครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งประเทศ หากยังไม่เปิดโอกาสให้สตรีได้เข้า

มามีบทบาทร่วมในการคิด การตัดสินใจ และร่วมในกิจกรรมการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังแล้ว ก็ยากที่ชาตบ้านเมืองจะก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้ รัฐบาลได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงพยายามที่จะพัฒนาสตรีให้มีความรู้ ความสามารถ และพร้อมที่จะเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกือบทุกฉบับได้กล่าวถึง การพัฒนาสตรีไว้ค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ที่เน้นให้สตรีเป็นกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่จะต้องได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีความรู้ความสามารถและพร้อมที่จะเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศทุกระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล ขึ้นไปจนถึงระดับชาติ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2530 : 55-56)

จากจำนวนประชากรประเทศไทยทั่วราชอาณาจักรซึ่งมีทั้งหมด 59,460,382 คน ในจำนวนนี้เป็นสตรีเกือบครึ่งหนึ่งของทั้งหมด คือ เป็นผู้หญิง 29,781,782 คน เป็นผู้ชาย 29,678,600 คน (กรมการปกครอง. 2539 : 2) จึงกล่าวได้ว่าการวางแผนพัฒนาประเทศ ผู้หญิงจัดเป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งที่มามีบทบาททั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เป็นเพศผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูและอบรมเยาวชนของชาติ เป็นกำลังสำคัญของการผลิต รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญของการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาประเทศชาติไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ ฉะนั้น การมองข้ามความสามารถของสตรี จึงเป็นการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป สถานภาพด้านสตรีได้รับการยอมรับจากทุกวงการ ทุกหน่วยงานว่าผู้หญิงสมัยนี้ได้เปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นกลุ่มที่มีพลังทางสังคมที่เข้าร่วมรับผิดชอบ กิจกรรมทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากขึ้น โดยเห็นว่าได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการเป็นผู้นำ เป็นรัฐมนตรี เป็นข้าราชการระดับสูงเป็นกำนัน เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น นอกจากนั้นสตรีทั้งในชนบทและในเมืองยังมีส่วนเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไม่แพ้ผู้ชายเช่นกัน (วารสารพัฒนาชุมชน. 2533 : 45)

กล่าวได้ว่า การให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ได้ต้องกระตุ้นให้สตรีเห็นความสำคัญของกิจกรรมเหล่านั้น โดยการให้สตรีร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอโครงการด้วยตนเอง ทั้งนี้รัฐได้กระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่ท้องถิ่น จัดให้งานพัฒนาชุมชนอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์การที่เป็นอิสระ และเป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน คือ คณะกรรมการท้องถิ่นทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ซึ่งได้ดำเนินงานอยู่แล้วในปัจจุบันนี้

นโยบายการพัฒนาสตรีของรัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาสตรีระยะยาว

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยได้เริ่มจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 แต่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2515) ยังมิได้มีการระบุถึงปัญหาเกี่ยวกับสตรี ในลักษณะต่างจากปัญหาอื่นเอาไว้แต่อย่างใด สตรีจึงได้รับการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่นเดียวกับประชากรอื่น ๆ (ชาติยา กรรณสูตร. 2524 : 18) ปัญหาเกี่ยวกับสตรี และแนวทางการพัฒนาสตรีเพิ่งเริ่มมีการกล่าวถึงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ก็ยังมีได้มีนโยบายในการพัฒนาสตรีอย่างจริงจัง เพียงแต่กล่าวถึงปัญหาและแนวทางการพัฒนาสตรีไว้ในบทที่ว่าด้วยกิจการสังคมเท่านั้น นโยบายที่เกี่ยวกับสตรีเพิ่งปรากฏในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และในช่วงแผนพัฒนาฯ นี้ก็ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาสตรี ระยะยาวขึ้น เป็นครั้งแรกด้วย(วณิ ทัพพะปุระณะ. 2536 : 6) ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

ในบทที่ว่าด้วยกิจการสังคมซึ่งเป็นการพัฒนาสาขาหนึ่ง ได้กล่าวถึงปัญหาสตรีที่สำคัญว่า สตรี ชนบทและแรงงานสตรียังมีระดับการศึกษา รายได้ และความมั่นคงในการทำงาน ต่ำกว่าชาย สตรีที่มีบุตรมากยังขาดสวัสดิการ และบริการวางแผนครอบครัว นอกจากนี้ สตรีซึ่งมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมแต่ยังขาดการสนับสนุน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาสตรีที่สำคัญซึ่งแผนฯ ฉบับนี้กำหนดขึ้นคือการให้การสังคมสงเคราะห์รูปต่าง ๆ แก่สตรีและการส่งเสริมให้องค์กรสงเคราะห์เอกชนมีบทบาทยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2515 : 374-376)

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ ได้มีการกำหนดนโยบายประชากรของประเทศขึ้นเป็นครั้งแรกเพื่อลดจำนวนประชากร กิจกรรมส่งเสริมการวางแผนครอบครัวสำหรับสตรีจึงเป็นสิ่งที่เน้นหนักกว่าในด้านอื่น โดยมุ่งให้สตรีเป็นเป้าหมายของการรับบริการวางแผนครอบครัว

1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524)

ได้มีการบรรจุเรื่องของสตรีไว้ในบทที่ว่าด้วยการพัฒนาสังคมในหัวข้อ "บทบาทของสตรีในการพัฒนาประเทศ" โดยระบุว่าสตรีมีจำนวนกึ่งหนึ่งของประชากรของประเทศ แต่สถานะของสตรียังด้อยกว่าชายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เด็กชายได้รับโอกาสในการศึกษา

มากกว่าเด็กหญิง โดยเฉพาะในครอบครัวยากจนในการประกอบอาชีพสตรีก็มีโอกาสที่จะก้าวหน้าในการทำงานในระดับสูงน้อยกว่าชายและมีรายได้ต่ำกว่าชาย จึงเป็นการสมควรที่จะเร่งสนับสนุนให้สตรีมีความรู้ความสามารถ และได้รับความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้น เพื่อจะได้เป็นพลังในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้เต็มตามขีดความสามารถ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2520 : 321-322)

แนวทางการพัฒนาสตรีในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 นี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ในด้านการศึกษา กำหนดให้มีการเร่งรัดให้การศึกษาขั้นต้นของสตรีเป็นแก่งสตรีชนบท และในการศึกษาอบรมแก่สตรีในการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ จะให้โอกาสก้าวหน้าอันเท่าเทียมกันในการทำงานฝ่ายรัฐ และขยายงานและอัตราค่าจ้างของฝ่ายแรงงานหญิง พร้อมทั้งสอดคล้องให้สตรีที่เป็นลูกจ้างได้รับค่าจ้างและสวัสดิการที่เท่าเทียมกันกับการใช้แรงงานชายในงานประเภทเดียวกัน ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยราชการและเอกชนร่วมกันฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี ทั้งนี้เพื่อยกระดับฝีมือสตรีให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท้องถิ่นด้วย ส่วนในด้านกฎหมายให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่ขัดต่อหลักความเป็นธรรมและสิทธิเสมอภาคของสตรีพร้อมทั้งเน้นเรื่องการคุ้มครองแรงงานสตรีในอาชีพต่าง ๆ เร่งปราบปรามและเพิ่มโทษผู้ล่วงละเมิดหญิง อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางดำเนินงานระยะสั้นไว้เท่านั้น โดยจัดหลักสูตร 2 ประเภท ให้แก่สตรี คือ ให้การอบรมสตรีในเขตพัฒนาชุมชน 70 จังหวัด เน้นด้านอาหาร โภชนาการ อุตสาหกรรมในครอบครัวพัฒนาครอบครัวและสังคมการเกษตร การจัดกลุ่มและวางแผนครอบครัว กับให้มีการฝึกอบรมเยาวชนสตรีให้เป็นกุลสตรีไทย ส่วนแผนการดำเนินการระยะยาวจะให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีและเด็กซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมติของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้จัดทำ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2520 : 322-323)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2520 ฉบับนี้ยังมีแผนงานพัฒนาของรัฐที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในส่วนที่ว่าด้วยแผนงานการกระจายบริการและพัฒนาสังคม ซึ่งมีงานพัฒนาสตรีสอดแทรกอยู่ด้วย อาทิ การจัดการศึกษานอกโรงเรียน บริการ สาธารณสุขสำหรับชนบทบางกลุ่ม การวางแผนครอบครัว โภชนาการ การพัฒนาแรงงาน พัฒนาอาชีพ การจัดสวัสดิการสังคม (สงเคราะห์บุคคลผู้มีปัญหา สงเคราะห์ชาวเขา) การส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนและสตรีชนบท เป็นต้น (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2520:358-362)

1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

นับเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับแรกให้ความสำคัญกับเรื่องของสตรี โดยกำหนดให้สตรีเป็นกลุ่มเป้าหมายพิเศษกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาสังคม และยังได้กล่าวถึงปัญหาสตรี 4

ประการ คือ ด้านการใช้แรงงานสตรีในภาคเกษตรกรรมยังมีการศึกษาน้อย ต้องรับภาระทั้งนอกบ้านและในบ้าน แต่มักจะไม่ได้ผลตอบแทนในลักษณะของตัวเงิน สตรีในภาคอุตสาหกรรมยังมีรายได้และสวัสดิการไม่เท่าเทียมชาย ด้านการศึกษา สตรีรู้หนังสือน้อยกว่าชายด้านสาธารณสุข มีปัญหาความเจ็บป่วย การตั้งครรภ์ไม่สมบูรณ์ มีบุตรมากและยังต้องรับภาระด้านการวางแผนครอบครัวส่วนใน ด้านสังคมและการเมือง สตรียังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร ปัญหาทั้งหมดนี้ทำให้สตรียังมีบทบาท ในสังคมไม่เต็มที่อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาค่านิยมในสังคม เจตคติของสังคม และบางครั้งสตรีเองก็มีส่วนในการละโอกาสในการศึกษาและฝึกอาชีพ ทำให้สตรีมีโอกาเลือกงานหรือประกอบอาชีพในลักษณะจำกัด การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยยังไม่ทั่วถึงและ เพียงพอการขาดองค์การดำเนินงานด้านสตรี เป็นต้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสตรีไว้ 7 ประการ คือ

- 1) รัฐจะเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพและทักษะในการทำงานรวมทั้งการขยายโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพของสตรีเพื่อให้สตรีได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น
- 2) เพื่อให้สตรีได้มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น รัฐจะเร่งรัดในการขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงและเสมอภาค และจะขยายการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยเน้นทั้งขั้นพื้นฐานและวิชาชีพที่เหมาะสมต่อสภาพสังคมและท้องถิ่น
- 3) รัฐจะเร่งรัดการให้ความรู้ด้านโภชนาศึกษาและสุขศึกษาแก่สตรีอย่างทั่วถึง
- 4) รัฐจะขยายการบริการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่สตรีอย่างพอเพียงและทั่วถึง
- 5) รัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีมีบทบาทที่ถูกต้องในการเผยแพร่กิจกรรมในด้านศิลปวัฒนธรรม และศาสนา
- 6) รัฐจะแนะนำส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น
- 7) รัฐจะจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติให้เป็นองค์กรทำหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ติดตามประเมินผล และดำเนินการเกี่ยวกับสตรี และจะสนับสนุน ส่งเสริมให้มีองค์กรที่สนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมและบทบาทของสตรีในระดับตั้งแต่ท้องถิ่น ขึ้นไปและให้มีหน่วยราชการระดับชาติ ประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน

แนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนข้างต้นได้กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านแรงงาน การศึกษา สาธารณสุข และการเมืองการปกครอง โดยเน้นเป้าหมายที่จะฝึกอาชีพให้แก่สตรีในพื้นที่ ชนบทยากจนใน 37 จังหวัด และสตรีอายุ 12-44 ปี เพื่อเพิ่มระดับรายได้ รวมทั้งการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนทุกรูปแบบโดยเฉพาะการใช้สื่อมวลชนแก่สตรีทุกระดับอายุในอัตราไม่

น้อยกว่า 90 % นอกเหนือไปจากการให้บริการการศึกษาแก่สตรีทุกกลุ่มอายุในระบบโรงเรียน ส่วนบริการด้าน สาธารณสุขได้เน้นการป้องกันโรคให้แก่สตรีประมาณร้อยละ 70 และการรักษาโรคแก่สตรีร้อยละ 40(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2525:307-312)

1.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้มีลักษณะเป็นกรอบกว้าง ๆ ให้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานพัฒนาประเทศ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมโดยตรง คือแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ การพัฒนาคุณภาพคนและแรงงาน การสร้างความสงบสุขในสังคม และการปรับปรุงกลไกการพัฒนาสังคม โดยระบุว่าการพัฒนาคุณภาพของคนจะต้องสอดคล้องกับปัญหาของคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ทุกกลุ่ม

แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ มิได้กล่าวถึงปัญหาประชากรกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเป็นพิเศษ รวมทั้งสตรี และมีได้มีแนวทางพัฒนาเฉพาะกลุ่มดังเช่นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมา สิ่งที่เน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับสตรีมีเพียงในด้านการพัฒนาคุณภาพคนและแรงงานให้มีการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานหญิงและเด็ก และในด้านการปรับปรุงกลไกการพัฒนาสังคม จะสนับสนุนให้เอกชน ชุมชนและประชาชนให้บริการสังคมและร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว และให้มีการสนับสนุนบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530:81-82)

เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 นี้มิได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสตรีไว้คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2529 จึงได้จัดทำมีแผนพัฒนาสตรีเพื่อเป็นแนวทางดำเนินงานของส่วนราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลา 5 ปีของแผนฯ โดยได้กำหนดนโยบายและกลวิธีในการพัฒนาสตรีที่สำคัญไว้ (กองพัฒนาสตรี กรมพัฒนาชุมชนแผนพัฒนาสตรี ระยะที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 : 19) ดังต่อไปนี้

- 1) พัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรี เน้นชุมชนแออัดในเมืองและพื้นที่ล้าหลังในชนบท
- 2) แก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาสตรี
- 3) ส่งเสริมความเสมอภาคและความมั่นคงในสังคมโดยเสริมสร้างความมั่นคงในครอบครัวและพัฒนาสวัสดิการสำหรับสตรีสูงอายุ
- 4) สนับสนุนให้สตรีมีบทบาททางสังคม การเมืองการปกครองและสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรสตรีระดับต่าง ๆ
- 5) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการพัฒนาสตรี

6) ปรับปรุงกลไกการพัฒนาสตรีภาครัฐให้มีเอกภาพในการบริหารและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

1.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

ได้กล่าวถึงสตรีไว้ในแนวทางการพัฒนาหลักของประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ข้อ 7 "สนับสนุนบทบาทของสตรีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการให้โอกาสสตรีได้พัฒนาตามศักยภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ขจัดการเลือกปฏิบัติทางเพศโดยการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้เหมาะสมและมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง รวมทั้งพัฒนาค่านิยมของสังคมให้ยอมรับคุณค่าของสตรีและการมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย จัดให้มีสวัสดิการที่จะเอื้ออำนวยและช่วยเหลือแก่สตรีคือโอกาส ตลอดจนส่งเสริมให้สตรีมีจิตสำนึก มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม" (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 21) และ ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสตรีไว้ดังนี้คือ ด้านประชากร การศึกษาและ การฝึกอบรม การยกระดับรายได้และสวัสดิการแรงงาน การพัฒนาจิตใจ วัฒนธรรมและสังคม โดยมี แนวทางการพัฒนาดังนี้คือ

1) ประชากร ลดอัตราการเพิ่มประชากรให้เหลือร้อยละ 1.2 ในปีสุดท้ายของแผนฯ โดยขยายบริการวางแผนครอบครัวให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายและรักษาระดับการวางแผนครอบครัวในพื้นที่ซึ่งมีการคุมกำเนิดสูงแล้วไว้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และประชากรกับการพัฒนา

2) การศึกษาและการฝึกอบรม เร่งรัดการจัดการศึกษาภาคบังคับ(6 ปี) ให้ครอบคลุมประชากรในกลุ่มอายุ โดยเฉพาะเด็กในชนบทห่างไกล เด็กที่เคลื่อนย้ายตามผู้ปกครองไปทำงานยังที่ต่าง ๆ รวมทั้งเยาวชนและสตรีที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นธรรม

3) การยกระดับรายได้และสวัสดิการแรงงาน ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มผู้ทำงานที่คือโอกาสทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มแรงงานภาคเกษตรในชนบท กลุ่มแรงงานยากจนในเมือง แรงงานหญิงและแรงงานเด็กให้มีความมั่นคงในการทำงาน ได้รับรายได้และค่าจ้างที่เป็นธรรมมีสภาพการทำงานที่เหมาะสม มีความปลอดภัยและได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง โดยดำเนินการสนับสนุนให้แรงงานหญิงและแรงงานเด็กที่กฎหมายอนุญาตให้ทำงาน ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายแรงงาน ทักษะฝีมือเพื่อการประกอบอาชีพ และพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ รวมทั้งการปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยขยายขอบเขตให้ครอบคลุมแรงงานรับจ้างภาคเกษตร ในเรื่องสภาพ

การทำงาน สวัสดิการ ความปลอดภัย และการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรม รวมทั้งการขยายอายุเด็กที่อนุญาตให้ทำงานได้จาก 13 ปี เป็น 15 ปี ตามมาตรฐานสากล และเพิ่มสิทธิแก่แรงงานหญิงในการลาคลอดและอภินาบุตร

4) การพัฒนาจิตใจและวัฒนธรรม : สนับสนุนบทบาทของเด็ก เยาวชน สตรี และประชาชนในการดำเนินการทางศิลปวัฒนธรรมและเร่งรัดจัดสำนึกว่า วัฒนธรรมเป็นเรื่องของทุกคนซึ่งจะต้องมีหน้าที่ร่วมกันในการอนุรักษ์และพัฒนา

5) การส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว : สนับสนุนให้ชุมชนและองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์ช่วยเหลือหัวหน้าครัวเรือนไร้คู่ และสมาชิกในครอบครัวที่ประสบปัญหา

6) การจัดระบบสวัสดิการสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ปรับปรุงบทบาท กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนผู้ด้อยโอกาสให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและส่งเสริมการคุ้มครอง สวัสดิภาพ เด็ก เยาวชน และสตรี โดยขยายการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งฝึกอบรมวิธีเลี้ยงดูเด็กเล็กที่ ถูกต้องให้แก่ผู้ดูแลเด็ก แม่บ้าน พ่อบ้าน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเล็ก ให้การสนับสนุนสถาบันครอบครัว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน สถาบันศาสนา ตลอดจน สื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญา และพัฒนาเด็กเล็กและเยาวชน ในภาวะยากลำบาก ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญาแรงงานเด็กและโสเภณีเด็กชายและเด็กหญิงที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วย ฝึกอบรมอาชีพและเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีให้เป็นไปอย่างกว้างขวางทั้งในเขตเมืองและชนบท โดยมีรูปแบบของการจัดการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนเร่งรัดการแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สตรีสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

7) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม : เร่งรัดการปราบปรามโสเภณีเด็กทั้งชายและหญิง โดยกวาดล้างตรวจตราตามสถานบริการและสถานเริงรมย์ให้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งลงโทษอย่างเฉียบขาดแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่อลวงเด็กมาเป็นโสเภณี รมรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ และเด็ก ตลอดจนประชาชน เกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหาโสเภณีเด็ก โดยเฉพาะในแหล่งชุมชนที่มีเด็กถูกล่อลวงเข้ามามากเพื่อป้องกันการล่อลวงเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2535:181-182)

1.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสตรีเหมือนกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่าน ๆ มา โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นี้ รัฐบาลได้แบ่งการพัฒนาประชากรออกเป็นกลุ่มเพื่อสะดวกต่อการจัดการพัฒนากับกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 34-40) ดังนี้

1. การพัฒนากลุ่มเด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก
2. การพัฒนากลุ่มเด็กและสตรีในธุรกิจบริการทางเพศและถูกประทุษร้ายทารุณต่าง ๆ รวมทั้งสตรีที่ถูกเลือกปฏิบัติและมีอคติทางเพศ

3. การพัฒนากลุ่มคนพิการ
4. การพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุยากจนที่ไม่มีมีญาติหรือผู้เลี้ยงดู
5. การพัฒนากลุ่มคนยากจนในเมืองและชนบท
6. กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติดังและผู้ต้องขัง
7. การพัฒนากลุ่มคนไทยต่างวัฒนธรรม

โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นี้ จะมีการมุ่งเน้นในการพัฒนาสตรีและกลุ่มเด็กจัดเข้าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยจะเน้นในการพัฒนากลุ่มเด็กและสตรีในธุรกิจบริการทางเพศและถูกประทุษร้ายทารุณต่าง ๆ รวมทั้งสตรีที่ถูกเลือกปฏิบัติและมีอคติทางเพศ โดยดำเนินการดังนี้

1. สนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานองค์กรประชาชนระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับหมู่บ้านเพื่อสำรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม ปกป้องและให้ความช่วยเหลือมิให้เด็กและสตรีถูกชักจูงหรือล่อลวงไปประกอบอาชีพธุรกิจบริการทางเพศ

2. รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมที่มีส่วนส่งเสริมธุรกิจบริการทางเพศ รวมทั้งสร้างปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีโดยผ่านระบบสื่อสารมวลชนและการสอดแทรกเรื่องครอบครัวศึกษาไว้ในการเรียนการสอนทุกระดับ

3. สนับสนุนการจัดบริการที่เป็นระบบครบวงจร เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศในเรื่องผลกระทบของการประกอบอาชีพ การดูแลสุขภาพอนามัย การให้บริการแนะแนวและฝึกอบรมอาชีพ รวมทั้งการจัดหางานและเงินทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้ที่ต้องการจะเลิกอาชีพธุรกิจทางเพศ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

4. สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อขจัดอคติทางเพศ และการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และดำเนินการตามปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการว่าด้วยความก้าวหน้าของสตรีขององค์การสหประชาชาติ

5. สกัคกันมิให้มีการล่วงละเมิดหรือทำร้าย สตรีไทยและต่างชาติออกไปและเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจบริการทางเพศ โดยเฉพาะเส้นทางที่เชื่อมกับพื้นที่ชายแดน

6. ให้ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจทางเพศแก่พ่อแม่ และผู้ปกครอง

2. แผนพัฒนาสตรีระยะยาว

2.1 แผนพัฒนาสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2529-2544)

แผนพัฒนาสตรีระยะยาวจัดทำขึ้นโดยคณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว ในคณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรี ซึ่งจัดตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ.2522 โดยมุ่งจะให้ป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการวางแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาสตรีมีลักษณะที่ผสมผสานกับการพัฒนาในทุกระดับ

สาระสำคัญของแผนพัฒนาสตรีระยะยาวในส่วนที่หนึ่งคือ แนวความคิดพื้นฐานที่เน้นความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงกับชาย การส่งเสริมสนับสนุนในครอบครัว ชุมชน สังคม และหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน กับได้กำหนดทิศทางการพัฒนาสตรีไปสู่แบบฉบับอันพึงประสงค์ว่าสตรีจะต้องมีทั้งคุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะด้านชีวิตและครอบครัวกับ คุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในสังคมที่พึงประสงค์

ในส่วนที่สองของแผนฯ แบ่งออกได้เป็นสภาพปัญหาของหญิงที่แตกต่างจากชาย (ปัญหาด้านคุณภาพอนามัย การศึกษา การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางสังคม การเมือง การปกครอง วัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายหลักในการพัฒนาสตรี ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 ประเภท คือ การจำแนกตามกลุ่มอายุต่าง ๆ กันและการจำแนกตามกลุ่มอาชีพกับกลุ่มพิเศษบางกลุ่ม คือ กลุ่มสตรีเกษตรกร สตรีนอกภาคเกษตร ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจสตรี แม่ชี หญิงบริการบางประเภทและหญิงต้องขังรวมทั้งนโยบายและมาตรการเฉพาะด้านที่สนองตอบต่อปัญหาทุกด้านที่กล่าวมาแล้ว

ส่วนที่สามของแผนฯ ประกอบด้วยสภาพปัญหา นโยบายและมาตรการการพัฒนาตามกลุ่มอาชีพกับกลุ่มพิเศษรวม 6 กลุ่ม คือ สตรีเกษตรกร สตรีนอกภาคเกษตร ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจสตรี แม่ชี หญิงบริการบางประเภท และหญิงต้องขัง

ในส่วนที่สี่ ได้กล่าวถึงการจัดตั้งองค์กรเพื่ดำเนินการพัฒนาสตรีในระดับชาติของรัฐ ประกอบด้วยสภาพปัญหา นโยบายและมาตรการในการจัดตั้งองค์กร

ส่วนที่ห้า เป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสตรี โดยจะพิจารณาถึงสิทธิใน 5 ด้าน คือ สิทธิต่อเนื้อตัวร่างกาย สิทธิในครอบครัวและสิทธิในการสืบพันธุ์ของบุตร สิทธิในการศึกษาและฝึกอาชีพ สิทธิด้านเศรษฐกิจและสังคม สิทธิในด้านการเมืองการปกครอง

ส่วนที่หกของแผนฯ เป็นสาระประกอบด้านตัวบ่งชี้สภาพสตรีเพื่อประโยชน์ในการวางแผนนโยบายและแผนพัฒนาสตรีในอนาคต รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และส่วนสุดท้าย คือ ข้อเสนอให้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับสตรีให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี ได้แก่ ค่านิยม ครอบครัว สุขภาพ อนามัย การศึกษา การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วม ชนต่างวัฒนธรรม หญิงบริการบางประเภท และหญิงต้องขัง

วัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสตรีระยะยาว(2525-2544)คือ

วัตถุประสงค์

1) ให้สตรีมีความเสมอภาคในสิทธิและโอกาสที่จะได้รับบริการต่าง ๆ อันมีผลต่อการพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกันระหว่างเพศ และระหว่างสตรีด้วยกันเอง

2) ให้สตรีมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีคุณภาพ มีความคิดอ่านกว้างขวางและมีเหตุมีผล มีความสำนึกรับผิดชอบ มีบทบาทสร้างสรรค์ต่อชุมชนมีส่วนร่วมสร้างสันติสุข และความสมานฉันท์ของสังคมทั้งในประเทศและระหว่างประชาชาติทั้งหลาย

3) ให้สตรีได้รับความคุ้มครองทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในสวัสดิภาพการทำงาน และการเป็นมารดา โดยเฉพาะในระหว่างตั้งครรภ์และเลี้ยงดูลูกอ่อน

4) ให้สตรีมีส่วนร่วมในการกำหนดค่านิยม และบทบาทเกี่ยวกับสตรีเองในฐานะสมาชิกของสังคม และเสรีภาพในการเลือกวิถีชีวิตของตนในเรื่องที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

นโยบาย

1) พัฒนาสตรีให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา และการประกอบอาชีพ รวมทั้งการมีเสรีภาพในการเลือกดำเนินชีวิต ความสำนึกรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

2) ขจัดการเลือกปฏิบัติ และความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศรวมทั้งในเพศเดียวกัน

3) พัฒนาค่านิยมของสังคมให้ยอมรับในคุณค่า และความสำคัญของกำลังแรงงาน และกำลังความคิดของสตรี

2.2 นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (2535-2554) : เนื่องจากแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2525 - 2544) ฉบับแรกเป็นแผนที่มียุทธศาสตร์ถึง 20 ปี เมื่อได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ขึ้น ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2532) คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติเห็นว่าน่าจะมีการทบทวนแผนพัฒนาสตรี ระยะยาวฉบับแรกเพื่อให้มีเนื้อหาสาระและทิศทางที่สัมพันธ์กับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านจัดทำแผนงานหลักสตรีขึ้นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (พ.ศ.2535-2554) อีกทั้งเพื่อนำไปใช้เป็นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาสตรีช่วง 5 ปี สำหรับแผนระยะที่ 7 และต่อไป (คณะกรรมการเฉพาะด้านจัดทำแผนหลักงานสตรี. 2534 : 4-5)

นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (2535-2554) มีลักษณะเป็นแผนชี้นำ (Indicative Plan) สาระสำคัญจากเอกสารร่างนโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (2535 - 2554) ในตอนที่ 1 คือ ลักษณะสตรีที่พึงประสงค์ วัตถุประสงค์ และนโยบายหลักในการพัฒนาสตรี กลยุทธ์พื้นฐานในการดำเนินงานพัฒนาสตรี และแผนงานหลักและแผนงานย่อย ส่วนตอนที่ 2 ประกอบด้วยเอกสารศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา พร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และมาตรการหลักเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายเอกสารประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกับการพัฒนาสตรี สตรีกับครอบครัว สตรีกับสุขภาพอนามัย สตรีกับสิ่งแวดล้อม สตรีกับการศึกษา สตรีกับอาชีพ สตรีกับธุรกิจบริการทางเพศ สตรีกับศาสนา สตรีกับการมีส่วนร่วมในสังคม สตรีกับสื่อมวลชน สตรีกับกฎหมายบทบาทของรัฐและเอกชนในการพัฒนาสตรี ทรัพยากรในการพัฒนาสตรี ข้อมูลข้อเสนอแนะและการวิจัยเกี่ยวกับสตรี

วัตถุประสงค์และนโยบายหลักด้านการพัฒนาสตรีที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (2535-2554) คือ

วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาศักยภาพของสตรีทั้งทางด้านกาย สติ ปัญญา ความถนัดสังคมและจิตใจ โดยเพิ่มโอกาสในการรับบริการเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ลักษณะสตรีที่พึงประสงค์ การยกระดับคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสังคม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติ

2) เพื่อให้เกิดความเสมอภาค โดยจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มประกอบอาชีพ และกลุ่มด้อยโอกาสทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย

3) เพื่อให้สตรีได้รับการคุ้มครองทุกด้าน ในฐานะที่มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ รวมทั้งในสภาพการทำงาน และสภาพการเป็นมารดา

4) เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมือง รวมทั้งการพัฒนาสันติสุขในครอบครัว ชุมชน ประเทศและประชาคมนานาชาติ

นโยบายหลัก

1) ให้มีการพัฒนาสตรีอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้สตรีซึ่งมีจำนวนกึ่งหนึ่งของประเทศได้พัฒนาศักยภาพด้านกาย สติปัญญา ความถนัด สังคม และ จิตใจอย่างเต็มที่สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า

2) ส่งเสริมให้สตรีได้พัฒนาจนถึงลักษณะที่พึงประสงค์และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3) ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมรับผิดชอบเคียงบ่าเคียงไหล่กับบุรุษในการกำหนดทิศทางของสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกด้านของประเทศอันรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม ศาสนา สื่อมวลชน และครอบครัว เป็นต้น

4) จัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบและในทุกกิจกรรมและให้มีความเสมอภาคระหว่างเพศ

5) พัฒนาสังคมให้มีค่านิยมในการยอมรับกำลังความคิด กำลังแรงงาน และคุณค่าของสตรี

พัฒนาการทางการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีไทย

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนคัดตอนมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี สถาบันหลัก 3 แห่งคือ บ้านหรือสถาบันครอบครัว วัดหรือสถาบันศาสนา และวังหรือราชสำนัก มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่กุลบุตร กุลธิดาทั่วไป (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2529 : 12-14)

การจัดการศึกษาในสมัยสุโขทัย ได้เน้นการพัฒนาประชาชนด้านสติปัญญา กิริยา มารยาท วัฒนธรรม อาชีพและประเพณีต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นมาทั้งในวัด ในวัง และบ้านเรือนหรือสถานที่อันเหมาะสมดังปรากฏหลักฐานในจารึกของนางเรวดี นพมาศ พระสนมเอกของพระเจ้าลิไทย ซึ่งกรมกระษัตราธิราชานุภาพ (2511 : 2 - 3) ได้เขียนถึงว่าโอกาสในการศึกษาวิชาการของประชาชน ในสมัยนั้นเป็นไปตามความสมัครใจและพื้นฐานทางสติปัญญา ตลอดจนฐานะทางครอบครัวเด็กหญิงจะได้รับการอบรมด้านการบ้านการเรือนอยู่กับมารดาหรือสตรีที่เป็นเครือญาติ ส่วนที่อยู่ในราชสำนัก จะได้รับการอบรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี การรับใช้เจ้านายและการ

รับราชการ สำหรับการศึกษาด้านอาชีพ จะใช้วิธีเรียนแบบฝึกฝีมือ กับผู้รู้ในท้องถิ่น โดยการฝึกปฏิบัติจริง

การศึกษาในลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดอย่างไม่เป็นทางการและจัดนอกระบบโรงเรียน ได้ดำเนินการสืบต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ระหว่าง พ.ศ. 2368-2410) ในช่วงนี้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ซึ่งเริ่มมีความคิดและเริ่มต้นจัดการศึกษาตามแบบอย่างตะวันตก มาตั้งแต่รัชสมัยของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 สตรีไทยมีโอกาสดูแลกิจการบ้านเรือน สตรีในราชสำนักได้ศึกษาภาษาต่างประเทศ โดยจ้างสตรีชาวต่างประเทศมาเป็นครูสอน นับว่าสตรีไทยในสมัยนั้นมีความรู้ทันสมัยมากขึ้น แต่สตรีชาวบ้านทั่วไปก็ยังได้รับการศึกษาเหมือนเดิมเช่นเดียวกับในสมัยสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 19)

การศึกษาของสตรีไทยได้รับการปรับปรุงครั้งใหญ่ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกล่าวคือในปี พ.ศ. 2423 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงเรียนสุนันทาลัย ขึ้น นับเป็นโรงเรียนราษฎรสตรีแห่งแรก ต่อมาจึงมีโรงเรียนหญิงอีกแห่งหนึ่งคือ โรงเรียนเสาวภา ต่อมาใน พ.ศ. 2444 ได้มีโรงเรียนรัฐบาลสำหรับผู้หญิงขึ้นเป็นแห่งแรก สอนวิชาแต่เวลากลางวัน ชื่อโรงเรียนบำรุงสตรีวิทยา เมื่อสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงตั้งโรงเรียนราชินีขึ้น ก็ให้รวมโรงเรียนเสาวภากับโรงเรียนบำรุงสตรีวิทยาเข้าด้วยกันเป็นโรงเรียนเสาวภามาจนทุกวันนี้ (เกหลง ปภาวสิทธิ์. 2500 : 62-65)

เมื่อมองโดยภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น สตรีไทยไม่มีโอกาสได้ศึกษาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรู้ภายนอกบ้านได้เท่าเทียมบุรุษ เพราะสังคมไทยในสมัยนั้นก่อกำจัดสิทธิสตรีให้เป็นฝ่ายอยู่บ้านรับผิดชอบครอบครัว เพื่อทำหน้าที่มารดาและภรรยาเท่านั้น ส่วนเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นกิจกรรมนอกบ้านหรือกิจกรรมพบปะผู้คน ไม่ว่าจะเป็นประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ หรือบทบาททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ถือว่าเป็นเรื่องของบุรุษฝ่ายเดียว ด้วยเหตุนี้สตรีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้ หรือฝึกฝนเพื่อไปประกอบอาชีพ หรือติดต่อสังคมเช่นเดียวกันบุรุษ การศึกษาอบรมของสตรีไทย ให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และได้รับข่าวสารทันต่อเหตุการณ์เพื่อให้สตรีได้แสดงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างสมบูรณ์ นั้น ได้ทำอย่างเป็นทางการทั้งในราชวงศ์ชั้นสูง และสตรีในครอบครัวธรรมดาทั่วไป กล่าวได้ว่าการศึกษาของสตรีไทยแต่เดิมจะเป็นการศึกษานอกโรงเรียนเสียมากกว่าซึ่งเป็นเพราะระเบียบหรือประเพณี กรอบวัฒนธรรมช่วยส่งเสริมให้สตรีไทย ได้รับการศึกษาอบรมในรูปแบบของการศึกษานอกโรงเรียนมาโดยช้านาน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับสตรี โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2534 ประกอบกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2531 ข้อ 6 กระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ดำเนินการดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 1-2)

1. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับสตรี มีสถานภาพเป็นสถานศึกษาในบริหารราชการส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 4 แห่ง
2. ให้ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับสตรี มีหน้าที่ประสานงาน การวางแผน วิจัย พัฒนา ดำเนินการ และประเมินผลการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับสตรีโดยดำเนินการดังนี้
 - 1) พัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคให้มีความเข้าใจในแนวคิดและหลักการพื้นฐานของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับสตรี
 - 2) ประสานงาน สำรวจ รวบรวมข้อมูล สภาพ ปัญหา และความต้องการด้านการศึกษาดูชีวิตของกลุ่มสตรีเป้าหมาย เพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการในการพัฒนากิจกรรมการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรี
 - 3) วิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการวัดผล คู่มือครู รูปแบบและแนวทางการอบรมครู สำหรับกิจกรรมการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรีทุกรูปแบบ ทุกระดับ
 - 4) วิจัย ทดลอง ติดตามผล ประเมินผล รายงานและเผยแพร่ผลการจัดการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรีในภาค
 - 5) ให้ความร่วมมือ ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในภาค ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาดูชีวิตทุกรูปแบบ ทุกระดับ สำหรับสตรีในพื้นที่
 - 6) ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรีในระดับภาค
 - 7) ร่วมมือและประสานงานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการแสวงหาแหล่งงบประมาณ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรีในภาค
 - 8) บริการสารสนเทศการศึกษาดูชีวิตสำหรับสตรีในภาค
 - 9) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรี 4 แห่ง มีสถานที่ตั้งดังต่อไปนี้

1. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรีภาคเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดและบริกาการศึกษาณอกโรงเรียนในจังหวัดลำปาง เชียงราย ลำพูน เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร ตาก พิจนุโลก สุโขทัย นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ และอุดรคิตต์

2. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรีภาคกลาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดและบริกาการศึกษาณอกโรงเรียนในจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี กาญจนบุรี นครปฐม ชัยนาท สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี นครนายก นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว และกรุงเทพฯ

3. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดและบริกาการศึกษาณอกโรงเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี นครพนม เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู และมุกดาหาร

4. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรีภาคใต้ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดและบริกาการศึกษาณอกโรงเรียนในจังหวัดสงขลา นราธิวาส ปัตตานี ยะลา พัทลุง สตูล กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ชุมพร ระนอง และสุราษฎร์ธานี

เพื่อให้การดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรี มีความชัดเจนและเกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะดำเนินการในรูปของสถานศึกษาที่เต็มรูปแบบกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในระยะแรก โดยมอบให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ดำเนินการให้จัดตั้งฝ่ายส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรี ขึ้นเป็นฝ่ายหนึ่งในโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค มีหน้าที่รับผิดชอบตามข้อ 2 ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาลดชีวิตสำหรับสตรี ตามประกาศ ณ วันที่ 2 เมษายน 2538 โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ 2-3 คน รับผิดชอบในการจัดการศึกษาลดชีวิตให้กับสตรี

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2522 ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 (ฉบับที่ 22) เพื่อรับผิดชอบจัดการศึกษานอกโรงเรียน วางแผน วิจัย ผูกอบรม และพัฒนาคุณภาพงานการศึกษานอกโรงเรียน ประสานงาน อุดหนุน ส่งเสริม และให้บริการเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนแก่หน่วยงานอื่นๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่และภารกิจหลักในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มี 3 ประการ คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : 26-29)

1. จัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาพื้นฐานให้แก่ประชาชนนอกโรงเรียนให้รู้หนังสืออ่านออกเขียนได้ คิดเลขได้ แก้ปัญหาได้ ไปจนกระทั่งถึงการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐาน ของการพัฒนาคุณภาพประชากร ตลอดจนการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อให้มีทักษะพื้นฐานเพียงพอต่อการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งมีรายละเอียดในการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 จัดการศึกษาพื้นฐาน เป็นกิจกรรมให้ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้นำความรู้พื้นฐานที่ได้รับประกอบในการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน ได้แก่การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จการศึกษาสายสามัญระดับประถมศึกษา (ป.6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เป็นต้น

1.2 จัดการศึกษาด้านอาชีพ เป็นกิจกรรมที่เพิ่มพูนความรู้ ด้านทักษะอาชีพ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การดำเนินชีวิต เป็นรูปแบบของการศึกษาที่จัดขึ้นตามความต้องการและความพร้อมของกลุ่มเป้าหมาย เป็นการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอาชีพ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม การจัดการศึกษาทางด้านอาชีพในปัจจุบันมีหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 หลักสูตรกลุ่มสนใจ เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นตามความสนใจของผู้เรียน มีจำนวนชั่วโมงไม่เกิน 30 ชั่วโมง ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาหรือฝึกอบรมกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจ ต้องการที่จะศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่กลุ่มบุคคลนั้น ๆ เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของกลุ่มผู้เรียน

หลักสูตรกลุ่มสนใจเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาจบในตัวเองไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ
2. เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่
3. เป็นประโยชน์ต่อการทำนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

ระยะเวลาในการจัดกลุ่มสนใจ การสอนเรื่องหนึ่ง ๆ ใช้เวลาไม่เกิน 30 ชั่วโมง ทำการสอนไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง แต่ละกลุ่มมีจำนวนผู้เรียนไม่น้อยกว่า 15 คน

1.2.2 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เป็นหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่จบในระหว่าง 30 ถึง 300 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะส่วนที่ตนต้องการได้ เมื่อจบรายวิชาใดก็มีความรู้เฉพาะเรื่องนั้น หรือจะเรียนต่อเนื่องวิชาชีพนั้นจนครบตามกำหนดรายวิชาถือว่าจบหลักสูตรวิชาชีพนั้น โดยจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาวิชาชีพพระยะสันคือ การพัฒนาความรู้และทักษะอาชีพพื้นฐาน เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อประกอบอาชีพอิสระ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่ทำอยู่ หรือเพื่อเข้าสู่อาชีพรับจ้างในตลาดแรงงาน

เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน จัดสอนวิชาชีพใน 6 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาเกษตรกรรม หมวดวิชาพาณิชยกรรม หมวดวิชาศิลปหัตถกรรม หมวดวิชาเกษตรกรรม และหมวดวิชาอาชีพทั่วไป

1.2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนที่ขาดโอกาส เข้ามาเรียนในสถานศึกษาหรือนอกระบบโรงเรียนหลักสูตรอื่นๆ ที่จัดให้ได้ทั้งนี้ เพราะความยากจน มีรายได้น้อย อยู่ห่างไกลสถานศึกษา และประสงค์จะประกอบอาชีพอยู่ในภูมิลำเนาควบคู่ไปในขณะที่เรียนโดยไม่ต้องละทิ้งถิ่นออกไปเรียนหรือทำมาหากินที่อื่น ผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรโดยใช้เวลาเรียน 3 ปีเต็ม จะได้รับประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) มีความรู้เท่ากับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2.4 หลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) ทางไกล หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่จะเริ่มเปิดสอนในปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป โดยมุ่งให้โอกาสผู้มีพื้นความรู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่ประกอบอาชีพมีรายได้อยู่แล้วประสงค์จะเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพในสาขาที่ตนทำอยู่ หรือในสาขาที่ตนเองสนใจเข้าเรียนตามหลักสูตรนี้ โดยวิธีเรียนทางไกลใช้สื่อผสม เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร ปวช. ทางไกล ซึ่งมีความรู้สามัญเท่ากับ ผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.3 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ การจัดการศึกษาในรูปแบบของการฝึกอบรมการให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว เช่น ชีวิตครอบครัว สิ่งแวดล้อม สังคม การเมือง สุขภาพอนามัย คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ

1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนให้เข้าใจกลไกการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยรู้จักการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกผู้แทนราษฎรและผู้นำชุมชน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เป็นต้น

2. **จัดการศึกษาตามอัธยาศัย** เป็นการจัดการเสนอโอกาสและทางเลือกเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองให้แก่ประชาชนทั่วไป ให้ได้รับการศึกษา ตลอดจนจัดสภาพและสถานการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน เพื่อให้การศึกษานี้เพิ่มเติมความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างขวางสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงชีวิตให้ก้าวหน้า และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข กิจกรรมที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของห้องสมุด และที่อ่านหนังสือต่าง ๆ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนรายการการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน และเรียนรู้จากสื่อพื้นบ้าน เป็นต้น

3. **จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน** เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการที่เป็นครูและนักเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียนให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการศึกษามีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือการสอนของครูในระบบโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างสะดวก คล่องตัว และสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนของครู อาจารย์ และมีการเรียนในระบบโรงเรียนอีกด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา ชุมดี (2524 : 9-10) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือ การมีส่วนร่วมในบางสิ่งบางอย่างรวมถึงความรับผิดชอบ

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคมของบุคคลหรือกลุ่ม

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง ผลจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากพอจนเกิดความริเริ่มโครงการปฏิบัติการ และเหตุผลเบื้องต้นที่ทุกคนต้องตระหนักคือ ปฏิบัติการ หรือการกระทำในกลุ่มนั้นต้องกระทำผ่าน องค์การ องค์การจึงเป็นตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526 : 10) ได้สรุปว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน และ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ของการพัฒนาชุมชนที่ให้ประชาชนเกิดความรู้สึกในตัวเอง ความเชื่อมั่นในตัวเอง และความรู้สึกเป็นเจ้าของและยังเน้นการดำเนินงานต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถ

นอกจากนี้แล้วศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล (2527 :1-4) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมโดยสรุปว่า หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ สังคม ตามความจำเป็นในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนเน้นความร่วมมือของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นตรงกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน เช่น การรวมกลุ่มเยาวชน กลุ่มต่าง ๆ หรือกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมทางสังคม โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน กรรมการหมู่บ้าน
3. การมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้โดยผ่านองค์กรที่มีใช้ผู้แทนของประชาชน เช่น สถาบัน หรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ทุกเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ถนัด ม่วงมณี (2526 : 17-18) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียน ในท้องถิ่นอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สตรีที่มีอายุน้อยมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก สตรีที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำ สตรีที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีโสด สตรีที่มีความเข้าใจในงานการศึกษานอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่ไม่เข้าใจ และสตรีที่มีความพอใจในงานการศึกษานอกโรงเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าสตรีที่ไม่พอใจในงานการศึกษานอกโรงเรียน

อุทัยวรรณ บัวศรี (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่า รายได้ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้านไม่มีความสำคัญ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้านที่มีรายได้มากหรือรายได้น้อย ต่างเข้าร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างไม่แตกต่างกัน

กาญจนา วิไลรัตน์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรรมการสภาตำบลในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า รายได้ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรรมการสภาตำบล ส่วนปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรรมการสภาตำบล พบว่ามีปัญหาการมีภาระทางครอบครัวมากที่สุดรองลงมาคือ ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ ให้เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานต่าง ๆ และปัญหาไม่เคยทราบข่าวในกิจกรรม

สุภาณี คงแก้ว (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. สตรีส่วนใหญ่ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมีอายุระหว่าง 15-35 ปี ประกอบอาชีพทำสวน ทำนา และอาศัยอยู่ในภูมิสำเนาตามสภาพที่อยู่ในพื้นที่ที่ถือครอง
2. สตรีที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่ากิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจัดขึ้นทั้งในด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอนและด้านสถานที่ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมดี
3. ด้านความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่อไปนี้ สตรีส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้วิชาชีพในกิจกรรมการทำขนม การทำอาหาร การประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง การประดิษฐ์ดอกไม้สด การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น ส่วนเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ทั่วไป มีความต้องการในเรื่องสุขภาพและการป้องกันโรค การปรับปรุงบ้านเรือนและชุมชน และการใช้ยาตลอดจนการจัดหาที่จำเป็นไว้ในครัวเรือน การใช้เงินและวิธีการสะสมเงิน การเลือกซื้อของกินของใช้ภายในครัวเรือน กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ฯลฯ
4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน สตรีต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริมและเพิ่มพูนรายได้ ใช้ระยะเวลาอบรม 9-10 สัปดาห์ ระหว่างเดือน มีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม วันธรรมดาช่วงเวลาตอนเช้า (09.00-12.00 น.) และใช้ชุมชนใกล้บ้านผู้เรียนเป็นสถานที่ดำเนินการกิจกรรม ควรมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพควบคู่ไปกับความรู้ทั่วไป ฯลฯ
5. สตรีที่มีอาชีพและอาศัยอยู่ในสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นและความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สตรีที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นและความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน

จรรุญ มะลาดวง (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท พบว่า

1. สตรีมีความต้องการฝึกอาชีพเกี่ยวกับการทอผ้าลายซิดัดเย็บเสื้อผ้าสตรี การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ต้องการให้ฝึกอบรมเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ 3-10 วันหลังฤดูเก็บเกี่ยว (ก.พ.-พ.ค.) โดยมีผู้ชำนาญการในท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่มีความรู้อย่างแท้จริง เข้าไปจัดการเรียนการสอนในหมู่บ้านและต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนและตลาดสำหรับจำหน่ายสินค้า

วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสตรี ในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรม กพสม. โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ทั้งสามกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการพัฒนาเด็ก ด้านการสำรวจและเก็บข้อมูลมีมากที่สุด การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของ กพสม. ตามตัวแปร อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส และการเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยส่วนรวมแตกต่างกัน ปัญหาและอุปสรรคที่มีความถี่มากที่สุดขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านและมีความถี่น้อยที่สุดคือ บ้านเรือน อยู่ห่างไกลเดินทางมาร่วมกิจกรรมไม่สะดวก

ธิดา จงก้องเกียรติ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมการอบรมตามโครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มสตรีระดับหมู่บ้าน ตำบล ในจังหวัดราชบุรี พบว่า สตรีที่เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมตามโครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มสตรี เนื่องมาจากความสนใจในวิชาชีพ เป็นเหตุผลหลัก เหตุผลในระดับรองลงมา ได้แก่ ขีดความสามารถของผู้เข้าร่วมการอบรมเอง การมีหรือใช้โอกาสที่ตนเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น และความพึงพอใจของตนเองเกี่ยวกับการอบรม ส่วนความคาดหวังที่จะได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของสตรีบ้างในระดับหนึ่ง สำหรับความสัมพันธ์ของวิชาชีพที่เข้าร่วมฝึกอบรมกับอาชีพปัจจุบันนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบเพียงเล็กน้อย

อรรณพ พนาพันธ์ และเสาวภา นทีวุฒิกุล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเข้าร่วมโครงการพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับสตรี (ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านห้วยตัดไม้ หมู่ 3 ตำบลหนองปลาไหล อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร) จากการวิจัยนี้สรุปผลได้ว่า สาเหตุที่ทำให้สตรีเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม สตรีจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นและสมัครใจมากกว่า ถ้ามองเห็นว่ากิจกรรมที่ตนเข้าร่วมจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตนเองช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้น ในช่วงที่สตรีว่างงานจะมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าช่วงอื่น ภาระในครอบครัวสตรีที่ยังไม่แต่งงานซึ่งมีภาระในครอบครัวน้อยกว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าความสนใจของกิจกรรมที่จัดขึ้น

และการสนับสนุนให้คำแนะนำและการกระตุ้นจากผู้นำชุมชนจะทำให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้สตรีไม่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ สตรีที่มีฐานะยากจนต้องดิ้นรนในการทำมาหากิน และ/หรือไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องใช้เงินพอสมควรทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ สถานที่จัดกิจกรรมและลักษณะการตั้งบ้านเรือนที่กระจัดกระจาย ทำให้สตรีที่อยู่ไกลจากสถานที่จัดกิจกรรมไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ค่านิยมทางสังคมที่ไม่นิยมให้สตรีไปร่วมกิจกรรมนอกบ้าน ทำให้สตรีไม่ได้มาร่วมกิจกรรมการที่สตรีไม่ค่อยมีบทบาทในการเป็นผู้นำ และขาดความสนใจที่จะแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมทำให้ การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมหนึ่งใดหรือการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปได้น้อยกว่า การจัดกิจกรรมของหลายหน่วยงานบางครั้งทำให้สตรีเกิดความเบื่อหน่ายและเห็นว่าเป็นการเสียเวลาทำมาหากิน และบางครั้งกิจกรรมนั้น ๆ ก็มิได้เห็นผลทันที จึงทำให้มองไม่เห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์โครงการมีน้อยทำให้สตรีขาดความเข้าใจ และไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

รัฐพร แดงมณี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลในจังหวัดนครนายก ที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. คปต. มีความเห็นด้วยอย่างมากต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนใหญ่ว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรจัดให้กับประชาชนในจังหวัดนครนายก
2. คปต. ภาคราชการกับภาคประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในกิจกรรมการให้บริการข่าวสารข้อมูล ได้แก่ ด้านการเกษตรและ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และในกิจกรรมเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพและรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ

บวร พุทธวณะ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า

1. สตรีมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านการเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ
2. ด้านความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดตกแต่งและดูแลสภาพแวดล้อมในบ้านเรือนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และการนำบุตรหลานไปตรวจรักษาสุขภาพอนามัยโดยวิธีไสยศาสตร์ต้องการน้อยที่สุด

3. สตรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา ภูมิสำเนา สถานภาพสมรส และสถานภาพการประกอบอาชีพ มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัศวิน หนูจ้อย (2538 : 118) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มสตรีที่มีอายุ 15-35 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน ด้านกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกับกลุ่มสตรีที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สตรีที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สตรีที่มีสถานภาพของการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสตรีที่เป็นสมาชิกเพียงหนึ่งกลุ่มมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาอาชีพและรายได้ และด้านการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างจากกลุ่มสตรีที่เป็นสมาชิก มากกว่า 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กอบชัย ตั้งวิสัย (2540 : 144-145) ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สตรีที่มีอายุต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและด้านการศึกษขั้นพื้นฐานและด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและด้านการศึกษขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการศึกษขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และด้านการศึกษขั้นพื้นฐาน และทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สตรีที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สตรีที่มีลักษณะพื้นที่ที่อาศัยต่างกันมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. สตรีที่มีความต้องการทางการศึกษาเพิ่มเติมด้านการศึกษขั้นพื้นฐานในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ด้านข่าวสารข้อมูลมากในเรื่อง ให้มีเสียงตามสาย หรือหอกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวสารแจ้งบ่อยๆ ส่วนความต้องการด้านทักษะอาชีพ คือ ให้ทางราชการมาฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมมีรายได้เพิ่มขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาเบ (วินัย เชื้อเพชร. 2532 ; อ้างอิงมาจาก McCabe. 1974 : 417-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมหาวิทยาลัยในรัฐเวอร์จิเนีย ในปี ค.ศ. 1974 พบว่า สมาชิกของชุมชนและมหาวิทยาลัยต่างมีความเชื่อว่าความร่วมมือกันในด้านปฏิบัติและการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาชุมชน ถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากเท่าไร โอกาสแห่งความสำเร็จของกลุ่มที่เป็นส่วนร่วมก็มากขึ้นเท่านั้น

นาเปียร์เชช (Napieracz. 1995 : 124) ได้ศึกษาเรื่องสตรีกับแรงงาน : การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแรงงานสตรีในประเทศแคนาดา ผลการวิจัยพบว่า

สตรีจะเข้ามีส่วนร่วมในแรงงาน หากมีการจัดบริการดูแลรักษาเด็กและการได้รับอำนวยความสะดวกประจำวัน หรือหากมีลูกเพียง 1 หรือ 2 คน หรือถ้าหากมีบุตรที่โตแล้วและหากมีลูกที่มีการศึกษาแล้ว

ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนชั่วโมงสำหรับการทำงานของสตรีคือ การจัดบริการการดูแลเด็กและการได้รับการอำนวยความสะดวกประจำวัน มีลูกที่โตแล้วและมีความรู้แล้ว นอกจากนั้นยังพบว่าจำนวนชั่วโมงการทำงานยังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจระหว่างงานกับชีวิตครอบครัว

เอ็นเลย์ (Ainley. 1995) ได้ศึกษาผลการมีส่วนร่วมของสตรีพื้นเมืองในประเทศแคนาดาในโครงการพัฒนา พบผลว่าโครงการช่วยให้สตรีมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นเชิงเศรษฐกิจ

แม้ว่าจะไม่มีผลต่อทุกด้านของความเป็นอยู่ และมีข้อเสนอแนะว่า สตรีควรได้รับการจัดเข้าในโครงการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับสภาพเดิมของสตรีเอง

วิลเลียม (Williams, 1996 : 554) ได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ของสตรีที่มีรายได้ต่ำ จำนวน 160 คน ในมลรัฐไฮลันดาโอมา สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้สตรีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้ คือ

1. การไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. การขาดความสะดวกสบาย
3. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ปัญหาส่วนตัวและครอบครัว
5. ขาดการต่อเนื่องและการขาดผลประโยชน์

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม เป็นต้น และบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนานั้นมีความสำคัญยิ่ง

สมมติฐานการวิจัย

1. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
5. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
6. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน
7. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 8

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในหัวข้อของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 356 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนครสวรรค์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 231 คน ดังนี้

2.1 สุ่มอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมี 14 อำเภอ โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50 ได้มา 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ โกรกพระ หนองบัว ดาคลี ท่าตะโก บรรพตพิสัย และอำเภอพยุหะคีรี

2.2 จากข้อ 2.1 ได้กลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้ อำเภอเมือง จำนวน 38 คน อำเภอโกรกพระ 32 คน อำเภอดาคลี 30 คน อำเภอท่าตะโก 30 คน อำเภอบรรพตพิสัย 39 คน อำเภอหนองบัว 30 คน และอำเภอพยุหะคีรี 32 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) ทั้งสิ้น 231 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น มีโครงสร้างตามเนื้อหาของกิจกรรมทั้ง 3 ด้านของการศึกษานอกโรงเรียน คือ ด้านการศึกษา พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการ ข่าวสารข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายและประเด็นของคำถาม
2. เขียนข้อคำถามตามประเด็นที่กำหนด เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง
3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตร แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน คือ นางปรียานุช จริยวิทยานนท์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา กรรมการศึกษานอกโรงเรียน และนางสาวรัชนิ สุคนธมัต ผู้อำนวยการกองพัฒนาศรี เด็ก และเยาวชน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

6. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอ และตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความอนุเคราะห์จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์และนายอำเภอ เพื่อขอให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของจังหวัดนครสวรรค์ และพัฒนากระดับอำเภอ ให้ช่วยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างด้วยอีกส่วนหนึ่ง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลไปที่ละอำเภอ จากอำเภอเมืองก่อนแล้ว

จึงไปในอำเภอโกรกพระ หนองบัว บรรตพิสัย ตาคลี ท่าตะโก และอำเภอพยุหะคีรี จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 12 ตุลาคม - 12 พฤศจิกายน 2540 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 30 วัน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 230 ชุด หลังจากนั้น ได้นำไปพิจารณาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 230 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.99 ของแบบสอบถามที่จัดส่งออกไปทั้งหมด จำนวน 231 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง น้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง ปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง มาก
4.21 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระโดยใช้สถิติการทดสอบ (t-test for Independent Samples) หรือทดสอบค่าคะแนนที (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีหนึ่งตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls' Method) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC (Statistical Package for the Social Sciences Version-PC)

4. ด้านคำถามปลายเปิดใช้วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร Alpha - Coefficient ของ ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนมีดังนี้
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

2.1 หาอัตราร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 77)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 97)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 108)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Newman Keuls' Method (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 113)

$$W = q(\alpha; r, dr) \frac{MS_E}{N}$$

เมื่อ	W	แทน ค่าวิกฤตของ Newman Keuls
	q	แทน ค่าที่เป็ดได้จากตาราง Studentized Range Statistic
	MS	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของที่ได้จากตารางวิเคราะห์ ความแปรปรวน
	N	แทน Harmonic Mean คำนวณได้จาก

$$N = \frac{K}{N_1 + N_2 + \dots N_k}$$

เมื่อ	K	แทน จำนวนกลุ่ม
	$N_1 + N_2 + \dots N_k$	แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง

F แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง

df แทน ระดับขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. และตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 ด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของ การสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. และตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบทั้งหมด	230	99.99
1. อายุ		
20 - 30 ปี.....	19	08.26
31 - 40 ปี.....	82	35.65
41 ปีขึ้นไป	129	56.08
2. ระดับการศึกษา		
จบระดับประถมศึกษา (ป.6).....	159	69.13
จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3).....	46	20.00
จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6).....	21	09.13
อื่น ๆ.....	4	01.73
3. สถานภาพของการสมรส		
โสด.....	22	09.56
สมรส.....	208	90.43
4. อาชีพ		
ค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย, หาบเร่ ฯลฯ).....	50	21.74
รับจ้าง (รับจ้างทำงานประเภทต่าง ๆ ทั่วไป).....	25	10.87
ทำการเกษตร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่).....	141	61.30
อื่น ๆ (เช่น รับราชการ).....	14	06.08

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท.....	65	28.26
5,000 - 10,000 บาท.....	105	45.65
สูงกว่า 10,000 บาท.....	60	26.08
6. ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง		
ในคณะกรรมการ กพสอ.		
ต่ำกว่า 1 ปี.....	14	06.09
1 - 2 ปี.....	122	53.04
3 - 4 ปี.....	94	40.86
7. ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ปัจจุบัน		
ประธานหรือเลขานุการ.....	19	08.26
คณะกรรมการ.....	211	91.73

จากตาราง 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 230 คน แยกเป็นผู้มีอายุมากที่สุดคือ อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 56.08 รองลงมาอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 35.65 และอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 ด้านระดับการศึกษาผู้ตอบ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.6) จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 69.13 รองลงมา จบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.13 และจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อื่น ๆ) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.73 ด้านสถานภาพของการสมรส ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 90.43 และเป็นโสด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.56 ด้านอาชีพส่วนใหญ่ทำการเกษตร จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาได้แก่ค้าขาย จำนวน 50 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.74 อาชีพรับจ้าง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.08 ด้านรายได้สูงสุด 5,000-10,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 45.65 รองลงมารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.26 และรายได้ต่ำสุดสูงกว่า 10,000 บาท จำนวน

60 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.08 ส่วนด้านระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. สูงสุด 1-2 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 53.04 รองลงมา 3-4 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 และอันดับสุดท้ายต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.09 และตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ในปัจจุบันมากที่สุด ได้แก่คณะกรรมการ จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 91.73 และเป็นประธานหรือเลขานุการ จำนวน 19 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.26

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ
ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์**

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แสดงดังตาราง 2 - 7 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน			
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาสายสามัญต่อเนื่อง.....	3.29	0.55	ปานกลาง
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ.....	3.45	0.52	มาก
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล.....	3.39	0.53	ปานกลาง
รวม	3.38	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=3.38$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ($\bar{X} = 3.45$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาสายสามัญต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.29$) และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ($\bar{X} = 3.39$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของสตรีอำเภอ ในกิจกรรม
งานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการให้ความรู้พื้นฐาน
และการศึกษาสายสามัญต่อเนื่อง เป็นรายชื่อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ให้ความร่วมมือในการสำรวจสตรีผู้ไม่รู้หนังสือ ในหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการ จัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน.....	3.38	0.81	ปานกลาง
2. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในชุมชนในการ ประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้ผู้ที่เรียนจบในระดับ ประถมศึกษาเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น.....	3.43	0.82	มาก
3. ประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอให้ทำการตรวจสอบ สุขภาพ พลาสมาและให้ความรู้ เกี่ยวกับสาธารณสุข แก่สตรีในหมู่บ้าน.....	3.54	0.87	มาก
4. ให้ความร่วมมือกับสตรีเพื่อส่งเสริมการจัดตั้ง กลุ่มการศึกษาทางไกลกับครูประจำกลุ่ม.....	3.09	0.90	ปานกลาง
5. ชักชวนให้ผู้นำสตรีในท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำให้ เรียนต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับสูงขึ้น..	3.34	0.89	ปานกลาง
6. ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในชุมชนในการสำรวจผู้ไม่รู้ หนังสือในอำเภอร่วมกับหน่วยงานของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน.....	3.33	0.88	ปานกลาง
7. นำผู้มีความรู้ในท้องถิ่นมาทำการเผยแพร่ให้ความรู้ เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาสตรี.....	3.20	0.81	ปานกลาง
8. ได้นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมาให้ความรู้ กับสตรีในอำเภอของท่าน.....	2.88	0.89	ปานกลาง
9. ให้ความรู้และส่งเสริมให้สตรีมีทักษะในการเล่นกีฬา โดยร่วมจัดการแข่งขันกับประชาชน.....	3.67	0.8	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
10. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ.....	3.59	0.78	มาก
11. สํารวจสตรีที่เรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อแนะแนวให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช.	2.91	0.73	ปานกลาง
12. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการจัดเตรียมกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	3.26	0.83	ปานกลาง
13. จัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาสายสามัญและด้านอาชีพให้กับสตรีในพื้นที่.....	3.14	0.85	ปานกลาง
รวม	3.29	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษายสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ข้อที่ว่า “ให้ความรู้ส่งเสริมให้สตรีมีทักษะในการเล่นกีฬาโดยร่วมจัดการแข่งขันกับประชาชน” ($\bar{X} = 3.67$) ข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ” ($\bar{X} = 3.59$) ข้อที่ว่า “ประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอให้ทำการตรวจสอบสุขภาพอนามัยและให้ความรู้เกี่ยวกับสาธารณสุขแก่สตรีในหมู่บ้าน” ($\bar{X} = 3.54$) และข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในชุมชนในการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ผู้ที่เรียนจบในระดับประถมศึกษาเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น” ($\bar{X} = 3.43$) นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือในการสำรวจสตรีผู้ไม่รู้หนังสือในหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน” ข้อที่ว่า “ชักชวนให้ผู้นำสตรีในท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำให้เรียนต่อการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญระดับสูงขึ้น” ข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในชุมชนในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ ในอำเภอร่วมกับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน” ข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือกับ ผู้นำสตรีในการจัดเตรียมกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอก

โรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ” ข้อที่ว่า “นำผู้มีความรู้ในท้องถิ่นมาทำการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาสตรี” ข้อที่ว่า “จัดบริการแนะนำด้านการศึกษาสายสามัญและด้านอาชีพให้กับสตรีในพื้นที่” ข้อที่ว่า “ให้ความร่วมมือกับสตรีเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มการศึกษาทางไกลกับครูประจำกลุ่ม” ข้อที่ว่า “สำรวจสตรีที่เรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อแนะแนวให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช.” และข้อที่ว่า “ได้นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอของท่าน”

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ นำเสนอดังตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
อำเภอในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการ
ให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ เป็นรายชื่อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
14. ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สตรีเข้าร่วมรับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ในรูปกลุ่มสนใจ เป็นประจำทุกเดือน.....	3.59	0.90	มาก
15. สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านในแต่ละครั้ง.....	3.14	0.86	ปานกลาง
16. นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิค การขาย มาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอ.....	2.95	0.87	ปานกลาง
17. สำรวจความต้องการของสตรีที่ต้องการเรียนวิชาชีพให้กับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	3.45	0.82	มาก
18. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมพื้นบ้านแก่สตรี.....	3.79	0.87	มาก
19. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแก่สตรีให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น.....	3.81	0.78	มาก
20. ติดต่อขอความรู้ใหม่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการประกอบอาชีพของสตรีในชุมชน.....	3.69	0.86	มาก
21. เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้านกรรมการสภาตำบล เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและรายได้แก่สตรี.....	3.65	0.89	มาก
22. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่สตรี.....	3.67	0.91	มาก
23. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี (กลุ่มหนุ่มสาว) เป็นต้น.....	3.73	0.86	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
24. พาผู้นำสตรีในท้องถิ่นไปศึกษาดูงานในสถานที่ ประกอบการของเอกชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนา อาชีพอิสระ.....	3.22	0.86	ปานกลาง
25. ให้ความร่วมมือและส่งเสริม สนับสนุน สตรีที่มี พื้นความรู้ทางอาชีพให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช. ทางไกล.....	2.86	0.72	ปานกลาง
26. ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในการพัฒนากิจกรรม อาชีพอิสระของสตรีในท้องถิ่น.....	3.23	0.89	ปานกลาง
รวม	3.45	0.52	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์มีส่วนร่วม
ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
มี 8 ข้อ คือ ข้อที่ว่า "ให้ความรู้ร่วมมือส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแก่สตรี ให้มีความรู้ความเข้าใจ
มากยิ่งขึ้น" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม
พื้นบ้านแก่สตรี" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพ
แก่กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี (กลุ่มหนุ่มสาว) เป็นต้น" ข้อที่ว่า
"ติดต่อขอความรู้ใหม่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการ
ประกอบอาชีพของสตรีในชุมชน" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัว
เพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่สตรี" ข้อที่ว่า "เข้าร่วม ประชุมกับกรรมการหมู่บ้านกรรมการสภาตำบล
เพื่อปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และรายได้แก่สตรี" ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้
สตรีเข้าร่วมรับการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ในรูปกลุ่มสนใจเป็นประจำทุกเดือน" ข้อที่ว่า "สำรวจ
ความต้องการของสตรีที่ต้องการเรียนวิชาชีพให้กับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน"
นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ คือ ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในการพัฒนา
กิจกรรม อาชีพอิสระของสตรีในท้องถิ่น" ข้อที่ว่า "พาผู้นำสตรีในท้องถิ่นไปศึกษาดูงานใน

สถานที่ ประกอบการของเอกชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอิสระ" ข้อที่ว่า "สนับสนุนงบประมาณ ในการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านในแต่ละครั้ง" ข้อที่ว่า "นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการขายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอ" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนสตรีที่มีพื้นความรู้ทางอาชีพให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช.ทางไกล"

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลนำเสนอ ดังตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของสตรีอำเภอ ในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็น รายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
27. ให้ความร่วมมือจัดหาข่าวสารข้อมูลแก่สตรีให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้าน เกษตรกรรม เป็นต้น.....	3.59	0.80	มาก
28. ให้ความร่วมมือส่งเสริมความรู้แก่สตรี โดยการจัด สร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	3.40	0.95	ปานกลาง
29. ให้ความร่วมมือสนับสนุนการเรียนรู้ของสตรี โดยการ จัดสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน.....	2.93	0.89	ปานกลาง
30. เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้านกรรมการ สภาตำบล เพื่อพิจารณาหา แนวทางการพัฒนาที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อให้ทุก ๆ คนได้รับ ประโยชน์ร่วมกัน.....	3.23	0.97	ปานกลาง
31. ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สตรีทราบถึงการพัฒนា ชุมชนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ.....	3.65	0.85	มาก
32. นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปทัศนศึกษา ตามสถานที่ สำคัญทางศาสนา และโบราณคดี.....	3.00	0.90	ปานกลาง
33. นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปดูการจัดกิจกรรม การศึกษาต่างๆ สำหรับสตรีในท้องถิ่นอื่น เช่น ไปชม หมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น.....	3.18	0.83	ปานกลาง
34. สนับสนุนชักชวนให้สตรีในหมู่บ้านร่วมบริจาค วัสดุสิ่งของ เช่น อิฐ หิน ปูนซีเมนต์ ไม้ สังกะสี ในการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	3.07	1.00	ปานกลาง
35. จัดอบรมให้ความรู้กับคู่สมรส (สตรี) ที่แต่งงานใหม่ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว.....	3.31	0.90	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
36. ให้การสนับสนุนผู้นำสตรีส่งเสริม ประเพณี ท้องถิ่นที่ ดีงาม เช่น การรดน้ำ ผู้ใหญ่ ในวันสงกรานต์.....	4.08	0.76	มาก
37. ประชาสัมพันธ์ชักชวนกลุ่มสตรีในหมู่บ้านให้การ สนับสนุนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย.....	4.01	0.75	มาก
38. ให้ความร่วมมือในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลที่ เกี่ยวกับกิจกรรมของสตรีในท้องถิ่นให้กับห้อง สมุดประชาชน.....	3.13	0.86	ปานกลาง
39. นำข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทางศาสนาและวัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์ออกเสียง ตามสายของหมู่บ้าน.....	3.23	0.83	ปานกลาง
40. ประชาสัมพันธ์ให้สตรีในหมู่บ้านมาใช้บริการห้อง สมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....	3.31	0.85	ปานกลาง
41. ให้การสนับสนุนหน่วยงานทางราชการในการศึกษา เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในชุมชนเพื่อนำความรู้ไปเป็น แนวทางในการพัฒนาสตรีต่อไป.....	3.72	0.94	มาก
รวม	3.39	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์มีส่วนร่วม
ในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนในด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ ดังนี้
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มี 5 ข้อ คือ ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ชักชวนกลุ่มสตรีในหมู่บ้านให้การ
สนับสนุนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย" ข้อที่ว่า "ให้การสนับสนุนผู้นำสตรีส่งเสริม
ประเพณี ท้องถิ่นที่ดีงาม เช่น การรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์" ข้อที่ว่า "ให้การสนับสนุน
หน่วยงานทางราชการในการศึกษาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในชุมชนเพื่อนำความรู้ไปเป็นแนวทางใน
การพัฒนาสตรีต่อไป" ข้อที่ว่า "ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สตรีทราบถึง การพัฒนาชุมชนของ

ตนเองอย่างสม่ำเสมอ" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือจัดหาข่าวสารข้อมูลแก่สตรีให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านเกษตรกรรม เป็นต้น" นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมความรู้แก่สตรี โดยการจัดสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "จัดอบรมให้ความรู้กับคู่สมรส (สตรี) ที่แต่งงานใหม่เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว" ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ให้สตรีในหมู่บ้านมาใช้บริการห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "นำข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทางศาสนาและวัฒนธรรมประชาสัมพันธ์ออกเสียงตามสายของหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้าน กรรมการสภาตำบล เพื่อพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อให้ทุก ๆ คนได้รับประโยชน์ร่วมกัน" ข้อที่ว่า "นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปดูการจัดกิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ สำหรับสตรีในท้องถิ่นอื่น เช่น ไปชมหมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของสตรีในท้องถิ่นให้กับห้องสมุดประชาชน" ข้อที่ว่า "สนับสนุนชักชวนให้สตรีในหมู่บ้านร่วมบริจาควัสดุสิ่งของ เช่น 圖書 หินปูนซีเมนต์ ไม้ สังกะสี ในการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน" ข้อที่ว่า "นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญทางศาสนาและโบราณคดี" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือสนับสนุนการเรียนรู้ของสตรีโดยการจัดสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน"

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยจำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. และตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.

ผลการทดสอบสมมติฐานตามตัวแปรแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบ แสดงดังตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในกิจกรรมงาน การศึกษาออกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีอายุต่างกัน

ด้าน/สถานภาพการสมรส	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง สายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	.54	.27	.90
	ภายในกลุ่ม	227	68.42	.30	
	รวม	229	69.00		
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนา ทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.15	.08	.29
	ภายในกลุ่ม	227	60.62	.27	
	รวม	229	60.77		
3. ด้านการให้บริการข่าวสาร ข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	.17	.09	.31
	ภายในกลุ่ม	227	63.41	.28	
	รวม	229	63.58		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.11	.06	.24
	ภายในกลุ่ม	227	51.98	.23	
	รวม	229	52.09		

จากตาราง 6 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ด้าน/สถานภาพการสมรส	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	.51	.17	.56
	ภายในกลุ่ม	226	68.45	.30	
	รวม	229	68.96		
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	.66	.22	.83
	ภายในกลุ่ม	226	60.11	.27	
	รวม	229	60.77		
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	.37	.12	.44
	ภายในกลุ่ม	226	63.20	.28	
	รวม	229	63.58		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	.49	.16	.72
	ภายในกลุ่ม	226	51.60	.23	
	รวม	229	52.09		

จากตาราง 7 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 8 ดังต่อไปนี้

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ.....	3.14	0.46	3.31	0.56	1.39
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ.....	3.21	0.51	3.47	0.51	2.24*
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล.....	3.17	0.41	3.41	0.53	2.09*
รวมทุกด้าน	3.17	0.36	3.40	0.48	2.12*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยที่คณะกรรมการ กพสอ. ที่มีสถานภาพสมรสมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีมากกว่าคณะกรรมการ กพสอ.ที่มีสถานภาพโสด

3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีอาชีพต่างกัน

ด้าน/อาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.42	1.14	3.93**
	ภายในกลุ่ม	226	65.54	.29	
	รวม	229	68.96		
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.59	.86	3.36*
	ภายในกลุ่ม	226	58.18	.26	
	รวม	229	60.77		
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.29	.76	2.81*
	ภายในกลุ่ม	226	61.29	.27	
	รวม	229	63.58		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.42	.81	3.68*
	ภายในกลุ่ม	226	49.67	.22	
	รวม	229	52.09		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ส่วนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม

สมมติฐานที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่ม โดยทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Kules' Method) ผลแสดงดังตาราง 10 - 13 ต่อไปนี้

ตาราง 10 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ		ค้าขาย	อื่น ๆ	ทำการเกษตร	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.21	3.22	3.44	3.45
ค้าขาย	3.21	—	0.01	0.23	0.24*
อื่น ๆ	3.22		—	0.22	0.23
ทำการเกษตร	3.44			—	0.01
รับจ้าง	3.45				—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีอาชีพรับจ้างมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีคู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรม
งานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญเป็นรายคู่
ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ		ค้าขาย	อื่น ๆ	ทำการเกษตร	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.06	3.27	3.35	3.39
ค้าขาย	3.06	—	0.21	0.29	0.33*
อื่น ๆ	3.27		—	0.08	0.12
ทำการเกษตร	3.35			—	0.04
รับจ้าง	3.39				—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มี
อาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและ
การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพอื่น ๆ มีส่วนร่วมใน
กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรม
งานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ เป็นรายคู่ ของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ		อื่น ๆ	ค้าขาย	รับจ้าง	ทำการเกษตร
	$\bar{X}$	3.14	3.33	3.48	3.51
อื่น ๆ	3.14	—	0.19	0.34*	0.37*
ค้าขาย	3.33		—	0.14	0.18
รับจ้าง	3.48			—	0.03
ทำการเกษตร	3.51				—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีอาชีพทำการเกษตร และอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอคู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นรายคู่ ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ		ค้าขาย	อื่น ๆ	ทำการเกษตร	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.23	3.24	3.45	3.48
ค้าขาย	3.23	—	0.01	0.22	0.25*
อื่น ๆ	3.24		—	0.21	0.24
ทำการเกษตร	3.45			—	0.03
รับจ้าง	3.48				—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสาร ข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอคู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มี รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 14 ต่อไปนี้

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีรายได้ต่างกัน

ด้าน/รายได้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.11	1.05	3.58*
	ภายในกลุ่ม	227	66.85	.29	
	รวม	229	68.96		
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.33	.67	2.55
	ภายในกลุ่ม	227	59.44	.26	
	รวม	229	60.77		
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.87	.94	3.44*
	ภายในกลุ่ม	227	61.71	.27	
	รวม	229	63.58		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.18	.59	2.62
	ภายในกลุ่ม	227	50.91	.23	
	รวม	229	52.09		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มี รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่มโดยทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Kules' method) ผลแสดงดังตาราง 15 - 16 ต่อไปนี้

ตาราง 15 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรม
งานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องเป็นรายคู่ ของ
คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้แตกต่างกัน

รายได้	$\bar{X}$	5,000-10,000	ต่ำกว่า 5,000	สูงกว่า 10,000
		3.20	3.30	3.44
5,000-10,000	3.20	—	0.10	0.23*
ต่ำกว่า 5,000	3.30		—	0.14
สูงกว่า 10,000	3.44			—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มี
รายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้
พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้
5,000-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรี ที่มีรายได้
คู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรม
งานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นรายคู่ ของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้แตกต่างกัน

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5,000	5,000-10,000	สูงกว่า 10,000
		3.33	3.34	3.54
ต่ำกว่า 5,000	3.33	—	0.02	0.21*
5,000-10,000	3.34		—	0.20
สูงกว่า 10,000	3.54			—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่มีรายได้คู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 17 ต่อไปนี้

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน

ด้าน/ระยะของเวลา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.17	1.09	3.69*
	ภายในกลุ่ม	227	66.79	.29	
	รวม	229	68.96		
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.50	5.87**
	ภายในกลุ่ม	227	57.78	.25	
	รวม	229	60.77		
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	4.02	2.01	7.67**
	ภายในกลุ่ม	227	59.55	.26	
	รวม	229	63.58		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.01	1.50	6.95**
	ภายในกลุ่ม	227	49.09	.22	
	รวม	229	52.09		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่ม โดยทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูเลส (Newman Kules' Method) ผลแสดงดังตาราง 18 - 22 ต่อไปนี้

ตาราง 18 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน
การศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมเป็นรายคู่ ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของ
ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แตกต่างกัน

ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการ กพสอ.		3 - 4 ปี	1 - 2 ปี	ต่ำกว่า 1 ปี
	$\bar{X}$	3.31	3.38	3.81
3 - 4 ปี	3.31	—	0.07	0.50**
1 - 2 ปี	3.38		—	0.43**
ต่ำกว่า 1 ปี	3.81			—

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอจังหวัดนครสวรรค์ที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมมากกว่า คณะกรรมการที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. 3-4 ปี และ 1-2 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 19 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แตกต่างกัน

ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการ กพสอ.		3 - 4 ปี	1 - 2 ปี	ต่ำกว่า 1 ปี
	$\bar{X}$	3.24	3.28	3.66
3 - 4 ปี	3.24	—	0.04	0.42*
1 - 2 ปี	3.28		—	0.38*
ต่ำกว่า 1 ปี	3.66			—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมากกว่า คณะกรรมการที่มีระยะเวลาของการดำรงในคณะกรรมการ กพสอ. 3 - 4 ปี และ 1 - 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ เป็นรายคู่ ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แตกต่างกัน

ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง		3 - 4 ปี	1 - 2 ปี	ต่ำกว่า 1 ปี
ในคณะกรรมการ กพสอ.	$\bar{X}$	3.36	3.47	3.84
3 - 4 ปี	3.36	-	0.11	0.48*
1 - 2 ปี	3.47		-	0.37*
ต่ำกว่า 1 ปี	3.84			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพมากกว่า คณะกรรมการที่มีระยะเวลาของการดำรงในคณะกรรมการ กพสอ. 3 - 4 ปี และ 1 - 2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 ผลการทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน
การศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลเป็นรายคู่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
อำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แตกต่างกัน

ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง		3 - 4 ปี	1 - 2 ปี	ต่ำกว่า 1 ปี
ในคณะกรรมการ กพสอ.	$\bar{X}$	3.33	3.38	3.90
3 - 4 ปี	3.33	—	0.05	0.57*
1 - 2 ปี	3.38		—	0.52*
ต่ำกว่า 1 ปี	3.90			—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรง
ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่า คณะกรรมการที่มีระยะเวลาของการดำรง
ในคณะกรรมการ กพสอ. 3-4 ปี และ 1-2 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า "คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้านแตกต่างกัน" ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 22 ต่อไปนี้

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน		กรรมการ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ.....	3.08	0.52	3.31	0.55	1.74
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ.....	3.37	0.49	3.45	0.52	0.68
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล.....	3.31	0.47	3.40	0.53	0.74
รวมทุกด้าน	3.25	0.40	3.39	0.48	1.17

จากตาราง 22 แสดงว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่วางไว้

**ตอนที่ 4 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีใน
กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน**

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีผู้ได้เสนอปัญหาและอุปสรรคมาเป็นจำนวนน้อย ดังแสดงตามตาราง 23 ต่อไปนี้

ตาราง 23 ปัญหาและอุปสรรคของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่
	1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ	
1.	สตรีไม่ยอมเรียนเพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสามีเพื่อให้มาเรียน.....	7
2.	สตรีไม่ยอมเรียนเพราะมีภารกิจทางครอบครัวที่จะต้องดูแลและต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว.....	7
3.	สตรีไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเนื่องจากยังมีความคิดเก่า ๆ ว่าสตรีต้องดูแลครอบครัว แต่งาน มีสามี มีลูก.....	5
4.	สตรีไม่ยอมเรียนเพราะระยะทางไกลจากหมู่บ้านหรือชุมชนกระจัดกระจายและสถานที่เรียนไม่อยู่ในพื้นที่.....	5
5.	สตรีไม่ยอมเรียนเพราะมีอายุมากแล้ว เรียนไปก็ไม่มีความประโยชน์.....	5
6.	กลุ่มสตรีไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเรียนต่อ เพราะไม่ค่อยได้รับการชี้แจงประชาสัมพันธ์ ประสานงานจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....	4
7.	กรมการศึกษานอกโรงเรียนเชิญชวนให้เรียนแต่ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรมีปัญหาตอนจะต้องติดต่อกับที่จังหวัดเองทำไมไม่ติดต่อกับที่เรียน ติดต่อไม่ถูก.....	3
	2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ	
1.	ขาดเงินทุนหรืองบประมาณดำเนินการตามเงื่อนไขในการจัดกลุ่มสนใจ....	8
2.	มีการแนะนำส่งเสริมสนับสนุนอาชีพให้กลุ่มสตรี แต่ไม่มีตลาดมารองรับผลผลิต และทำไมจึงยังขาดการต่อเนื่อง.....	7

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่
3.	ขาดวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านอาชีพมาให้คำแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มสตรีในชนบท.....	6
4.	กลุ่มสตรีไม่ค่อยมีเวลาที่จะรวมกลุ่ม.....	4
5.	จัดกลุ่มสนใจไม่ตรงกับความต้องการของตนเองจึงยึดอาชีพเดิม.....	3
6.	ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่นไม่มีอะไรเด่นพอที่จะยึดเป็นอาชีพเสริมที่แน่นอน.....	3
7.	ขาดการประสานงานในการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องอาชีพ เพื่อฝึกทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น.....	2
8. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล		
1.	ขาดสถานที่ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเนื่องจากบางหมู่บ้านไม่มีห้องสมุดประชาชนต้องอาศัยหอกระจายข่าวของวัดบ้านผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ได้รับข้อมูลไม่แน่นอนและต่อเนื่องอย่างทั่วถึง.....	7
2.	ขาดการประสานงานจากเจ้าหน้าที่โดยตรงอย่างต่อเนื่อง การให้คำแนะนำจึงไม่ชัดเจน.....	5
3.	การบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสตรีมีน้อย ที่จะนำไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มสตรีในท้องถิ่น.....	5
4.	ข่าวสารไม่ถึง มือกลุ่มสตรีเนื่องจากต้องออกไปทำงานนอกบ้านหรือต่างถิ่น.....	4
5.	ขาดวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณที่จะสนับสนุนการบริการข่าวสารข้อมูลให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน.....	3
4. ปัญหาอื่นๆ		
1.	เกี่ยวกับรายได้และค่าครองชีพ ถ้าเดินทางไปร่วมประชุมกลุ่มทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายและขาดรายได้จึงทำให้มีการประชุมหาหรือน้อยหรือขาดความร่วมมือ.....	8
2.	เศรษฐกิจปัจจุบันทำให้กลุ่มสตรีต้องทำงานเพื่อช่วยครอบครัวมากขึ้น.....	5
3.	ขาดเงินทุน รัฐควรสนับสนุนงบประมาณหรือเพิ่มเติม.....	3
4.	คณะกรรมการไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม.....	3

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่
5.	เกี่ยวกับการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มยังขาดปัจจัยพื้นฐานมาสนองตอบความต้องการของชุมชนให้มีความเจริญมากกว่าที่เป็นอยู่.....	2
6.	ขาดความร่วมมือจากคนในกลุ่ม ขาดความพร้อมเพรียงเรื่องเวลา โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว เพราะอพยพไปอยู่ในเมือง.....	2

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งได้เสนอไว้เป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ

ปัญหาและอุปสรรคด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญเรียงตามลำดับจากข้อความดีสูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้คือ ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสามีให้มาเรียน" (7) ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะมีการกีดขวางครอบครัวที่จะดูแลและต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว"(7) ข้อที่ว่า "สตรีไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเนื่องจากยังมีความคิดเก่า ๆ ว่าสตรีต้องดูแลครอบครัว แต่งงาน มีสามี มีลูก" (5) ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะระยะทางไกลจากหมู่บ้านหรือชุมชนกระจัดกระจายและสถานที่เรียนไม่อยู่ในพื้นที่" (5) ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะมีอายุมากแล้ว เรียนไปก็ไม่มีประโยชน์" (5) ข้อที่ว่า "กลุ่มสตรีไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเรียนต่อเพราะไม่ค่อยได้รับการชี้แจงประชาสัมพันธ์ ประสานงานจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ" (4) และข้อที่ว่า "กรรมการศึกษาออกโรงเรียนเชิญชวนให้เรียนแต่ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรมีปัญหาตอนจะต้องติดต่อกับที่จังหวัดเองทำไมไม่ให้ติดต่อกับที่เรียน ติดต่อไม่ถูก"(3)

2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความดีสูงสุดคือ ข้อที่ว่า "ขาดเงินทุนหรืองบประมาณดำเนินการตามเงื่อนไขในการจัดกลุ่มสนใจ" (8) รองลงมาคือ ข้อที่ว่า มีการแนะนำส่งเสริมสนับสนุนอาชีพให้กลุ่มสตรี แต่ไม่มีตลาดมารองรับผลผลิต และไม่ทำจริงจึงขาดการต่อเนื่อง" (7) ข้อที่ว่า "ขาดวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านอาชีพมาให้คำแนะนำหรือถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มสตรีในชนบท" (6) ข้อที่ว่า "กลุ่มสตรีไม่ค่อยมีเวลาที่จะรวมกลุ่ม"(4) ข้อที่ว่า "จัดกลุ่มสนใจไม่ตรงกับความต้องการของตนเองจึงยึดอาชีพเดิม"(3) ข้อที่ว่า "ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่นไม่มีอะไรเด่นพอที่จะยึดเป็นอาชีพ

เสริมที่แน่นอน”(3) และข้อที่ว่า “ขาดการประสานงานในการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องอาชีพ เพื่อฝึกทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น” (2)

3. **ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล** ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือ ข้อที่ว่า “ขาดสถานที่ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเนื่องจากบางหมู่บ้านไม่มีห้องสมุดประชาชนต้องอาศัยหอกระจายข่าวของวัดบ้าง บ้านผู้ใหญ่บ้านบ้าง ทำให้ได้รับข้อมูลไม่แน่นอนและต่อเนื่องอย่างทั่วถึง”(7) รองลงมาคือ ข้อที่ว่า “ขาดการประสานงานจากเจ้าหน้าที่โดยตรงอย่างต่อเนื่อง การให้คำแนะนำจึงไม่ชัดเจน” (5) ข้อที่ว่า “การบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสตรีมีน้อย ที่จะนำไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มสตรีในท้องถิ่น” (5) ข้อที่ว่า “ข่าวสารไม่ถึงมือกลุ่มสตรีเนื่องจากต้องออกไปทำงานนอกบ้านหรือต่างถิ่น”(4) ข้อที่ว่า “ขาดวัสดุ อุปกรณ์งบประมาณที่จะสนับสนุนการบริการข่าวสารข้อมูลให้ถึงทุกหมู่บ้าน” (3)

4. **ปัญหาอื่น ๆ** ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือข้อที่ว่า “เกี่ยวกับรายได้และค่าครองชีพ ถ้าเดินทางไปร่วมประชุมกลุ่มทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายและขาดรายได้จึงทำให้มีการประชุมหาหรือน้อย หรือทำให้ขาดความร่วมมือ” (8) ข้อที่ว่า “เศรษฐกิจปัจจุบันทำให้กลุ่มสตรีต้องทำงานเพื่อช่วยครอบครัวมากขึ้น” (5) ข้อที่ว่า “ขาดเงินทุน รัฐควรสนับสนุนงบประมาณหรือเพิ่มเติม” (3) ข้อที่ว่า “คณะกรรมการไม่มีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม” (3) ข้อที่ว่า “เกี่ยวกับการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มยังขาดปัจจัยพื้นฐานมาสนองตอบความต้องการของชุมชนให้มีความเจริญมากกว่าที่เป็นอยู่” (2) ข้อที่ว่า “ขาดความร่วมมือจากคนในกลุ่มขาดความพร้อมเพรียงเรื่องเวลาโดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว เพราะอพยพไปอยู่ในเมือง”(2)

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนนั้นมีข้อเสนอแนะดังตาราง 24 ต่อไปนี้

ตาราง 24 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ควรรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนให้มีการเห็นประโยชน์ และ ความสำคัญของการศึกษาให้มาก.....	11
2.	ควรให้สตรีไทยได้มีการศึกษาในระดับการศึกษาสายสามัญอย่างต่ำ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3).....	9

ตาราง 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3.	ควรมีการจัดตั้งกองทุนในการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชน.....	7
4.	ควรให้มีการแยกกลุ่มเรียนระหว่างกลุ่มสตรีและเยาวชนทั่วไป.....	7
5.	ควรประชาสัมพันธ์ แนะนำ ชี้แจงให้กลุ่มสตรีทราบรายละเอียดของ กิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนอย่างชัดเจนเพื่อจะได้นำไปชักชวน ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้รับทราบให้ความสนใจและเข้าใจในการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือให้เรียนมากที่สุด เพื่อประโยชน์ ของตนเอง.....	6
6.	ให้มีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำตามพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง.....	3
2. ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ		
1.	ควรจัดหาวิทยากรมาแนะนำอบรมสนับสนุนด้านฝีมือและทักษะขั้นสูง เพื่อให้เป็นมาตรฐานเพื่อการส่งออกมากกว่าการส่งเสริมให้ใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์.....	11
2.	ควรมีการให้ความรู้ในด้านที่พัฒนาให้ดีขึ้นและหาตลาดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาชีพที่ส่งเสริมในชุมชนให้ครบวงจร.....	10
3.	ควรนำไปทัศนศึกษาตามชุมชนต่าง ๆ ที่มีการส่งเสริมอาชีพที่ได้ผล และเป็นประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์พัฒนากับชุมชนของตนเอง.....	9
4.	สนับสนุนส่งเสริมในการจัดหาวิทยากรที่เหมาะสม วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้เสริมทักษะอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ และจะได้ยึดเป็นอาชีพหลักได้ในอนาคต.....	8
5.	ควรให้มีศูนย์ฝึกอาชีพประจำตามอำเภอหรือตำบล โดยเน้นในกิจกรรม ของสตรี เพื่อจะได้มีการฝึกอย่างต่อเนื่อง.....	5
3. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล		
1.	ควรให้มีศูนย์ข้อมูล หอกระจายข่าวและเสียงตามสายประจำทุกหมู่บ้าน...	12
2.	ควรมีการติดประกาศ ป้าย โปสเตอร์หรือเอกสารการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับข้อมูลสตรีที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ที่ศูนย์ข้อมูล ประจำหมู่บ้าน.....	7

ตาราง 24 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3.	ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประสานงานจัดหาส่งข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสตรีที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนไปไว้ที่ศูนย์ข้อมูลหมู่บ้าน.....	6
4.	ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มากกว่านี้โดยเฉพาะกิจกรรมของสตรี.....	3
4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม		
1.	ควรจัดหาเงินทุนและพาหนะสนับสนุนในการให้กลุ่มสตรีได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ.....	6
2.	ควรส่งเสริมให้ครอบครัวเพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตแล้วควรหาตลาดรองรับผลผลิตด้วย.....	4
3.	ควรจัดให้มีการนำวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนมาให้ความรู้ความเข้าใจทางการศึกษาด้านต่าง ๆ แก่กลุ่มสตรีให้มองเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อจะได้นำไปประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สตรีได้มีการศึกษาสูงขึ้น.....	3
4.	กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรทำเทปด้านการพัฒนาอาชีพ เช่น เทปเกี่ยวกับการถนอมอาหารออกเผยแพร่สู่กลุ่มผู้เรียน.....	2

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นถึงความต้องการของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะไว้เป็นรายด้าน ดังนี้

5.1. ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนให้มีการเห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาให้มาก" (11) รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "ควรให้สตรีไทยได้มีการศึกษาในระดับการศึกษาสายสามัญอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)" (9) ข้อที่ว่า "ควรมีการจัดตั้งกองทุนในการศึกษา และ ส่งเสริมการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชน"(7) ข้อที่ว่า"ควรให้มีการแยกกลุ่มเรียนระหว่างกลุ่มสตรีและเยาวชนทั่วไป" (7) ข้อที่ว่า "ควรประชาสัมพันธ์ แนะนำ ชี้แจง ให้กลุ่มสตรีทราบรายละเอียดของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างชัดเจนเพื่อจะได้นำไปชักชวนให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้รับทราบในความ

สนใจและเข้าใจในการศึกษาให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือให้เรียนมากที่สุดเพื่อประโยชน์ของตนเอง" (6) ข้อที่ว่า "ให้มีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำตามพื้นที่ของชุมชนอย่างทั่วถึง"(3)

2. **ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรจัดหาวิทยากรมาแนะนำอบรมสนับสนุนด้านฝีมือและทักษะขั้นสูงเพื่อให้เป็นมาตรฐานเพื่อการส่งออกมากกว่าการส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" (13) รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "ควรมีการให้ความรู้ในด้านที่พัฒนาให้ดีขึ้นและหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาชีพที่ส่งเสริมในชุมชนให้ครบวงจร"(10) ข้อที่ว่า "ควรนำไปทัศนศึกษาตามชุมชนต่าง ๆ ที่มีการส่งเสริมอาชีพที่ได้ผลและเป็นประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์พัฒนากับชุมชนของตนเอง" (9) ข้อที่ว่า "สนับสนุนส่งเสริมในการจัดหาวิทยากรที่เหมาะสม วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้เสริมทักษะอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้และจะได้ยึดเป็นอาชีพหลักได้ในอนาคต" (8) และข้อที่ว่า "ควรให้มีศูนย์ฝึกอาชีพประจำตามอำเภอหรือตำบลโดยเป็นในกิจกรรมของสตรี เพื่อจะได้มีการฝึกอย่างต่อเนื่อง" (5)

3. **ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรให้มีศูนย์ข้อมูล หอกระจายข่าวและเสียงตามสายประจำทุกหมู่บ้าน" (9) รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "ควรมีการติดประกาศ ป้ายโปสเตอร์ หรือเอกสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลสตรีที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ที่ศูนย์ข้อมูลประจำหมู่บ้าน" (7) ข้อที่ว่า "ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประสานงานจัดหาส่งข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสตรีที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งสื่อการเรียนการสอนไปไว้ที่ศูนย์ข้อมูลหมู่บ้าน" (6) และข้อที่ว่า "ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มากกว่านี้โดยเฉพาะกิจกรรมของสตรี" (3)

4. **ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรจัดหาเงินทุนและพาหนะสนับสนุนในการให้กลุ่มสตรีได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ"(6) รองลงมาคือ ข้อ "ควรส่งเสริมให้ครบวงจรเพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตแล้วควรหาตลาดรองรับผลผลิตด้วย" (4) ข้อที่ว่า "ควรจัดให้มีการนำวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนมาให้ความรู้ความเข้าใจทางการศึกษาด้านต่าง ๆ แก่กลุ่มสตรีให้มองเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อจะได้นำไปประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สตรีได้มีการศึกษาสูงขึ้น" (3) ข้อที่ว่า "กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรทำเทปด้านการพัฒนาอาชีพ เช่น เทปเกี่ยวกับการถนอมอาหารออกเผยแพร่สู่กลุ่มผู้เรียน" (2)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์" เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ รายละเอียดของการศึกษาค้นคว้ามีดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีโดยจำแนกตามตัวแปรทางด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งและตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ

3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าได้แก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 14 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 356 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยดำเนินการสุ่มอำเภอในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมี 14 อำเภอ โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50

ได้มา 7 อำเภอ และได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ รวมทั้งสิ้นจำนวน 231 คน

2. ตัวแปรสำหรับการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ที่นำมาตรวจสอบในงานวิจัยนี้มี 7 ตัวแปร ดังนี้

- 1) อายุ
- 2) ระดับการศึกษา
- 3) สถานภาพของการสมรส
- 4) อาชีพ
- 5) รายได้
- 6) ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.
- 7) ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ปัจจุบัน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) กิจกรรมด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ
- 2) กิจกรรมด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ
- 3) กิจกรรมด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ มี 7 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ และตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ (2) ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพและ (3) ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล มีข้อคำถามทั้งหมด 41 ข้อ ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ช่วงคะแนน และได้นำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.91 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของจังหวัดนครสวรรค์ และพัฒนากระดืบอำเภอให้ช่วยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างด้วยอีกส่วนหนึ่ง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลไป ทีละอำเภอจากอำเภอเมืองก่อนแล้วจึงไปในที่อื่น ๆ จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้
3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 12 ตุลาคม - 12 พฤศจิกายน 2540 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 30 วัน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 230 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 231 ฉบับ หลังจากนั้น ได้นำไปพิจารณาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.99 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน 230 ฉบับ ไปหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-PC ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละสำหรับข้อคำถามปลายเปิด ด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน วิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ของคำตอบ
2. ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้ค่าคะแนนที (t-distribution) กลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-distribution) และเมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls' Method) แล้วแต่กรณี

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป รองลงมา อายุ 31 - 40 ปี และน้อยสุด 20-30 ปี ด้านระดับการศึกษามากสุดได้แก่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาได้แก่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยที่สุด ส่วนสถานภาพของการสมรสพบว่า สมรสแล้วมากที่สุด และเป็นโสดน้อยที่สุด ด้านอาชีพ พบว่าทำอาชีพการเกษตรสูงสุด รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย รับจ้าง และอื่น ๆ ส่วนด้านรายได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้มากที่สุดระหว่าง 5,000-10,000 บาท รองลงมาต่ำกว่า 5,000 บาท และน้อยสุด 10,000 บาท ด้านระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กทสอ. ปรากฏว่ามากที่สุดคือมีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กทสอ. 1-2 ปีมากที่สุด รองลงมา 3-4 ปี และต่ำกว่า 1 ปีน้อยที่สุด และด้านตำแหน่งในคณะกรรมการ กทสอ. ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการ น้อยที่สุดเป็นประธานหรือเลขานุการ

2. ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอในกิจกรรม

งานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาศรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ รวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 1 ด้าน คือด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับมาก โดยจำแนกตามด้าน ดังนี้

1) ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ข้อที่ว่า "ให้ความรู้ส่งเสริมให้สตรีมีทักษะในการเล่นกีฬาโดยร่วมจัดการแข่งขันกับประชาชน" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ" ข้อที่ว่า "ประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอให้ทำการตรวจสอบสุขภาพพลานามัยและให้ความรู้เกี่ยวกับสาธารณสุขแก่สตรีในหมู่บ้าน" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในชุมชนในการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ผู้ที่เรียนจบในระดับประถมศึกษาเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น"

2) ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก ได้แก่ข้อที่ว่า "ให้ความรู้ร่วมมือส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแก่สตรีให้มีความรู้

ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและ
หัตถกรรมพื้นบ้านแก่สตรี" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้
ด้านอาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี(กลุ่มหนุ่มสาว) เป็นต้น"
ข้อที่ว่า "ติดต่อขอความรู้ใหม่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุง
การประกอบอาชีพของสตรีในชุมชน" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพการปลูกพืชผักสวน
ครัวเพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่สตรี" ข้อที่ว่า "เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้านกรรมการสภาตำบล
เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและรายได้แก่สตรี" ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้
สตรีเข้าร่วมรับการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ในรูปกลุ่มสนใจเป็นประจำทุกเดือน" ข้อที่ว่า "สำรวจ
ความต้องการของสตรีที่ต้องการเรียนวิชาชีพให้กับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน"

3) ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ข้อที่มีการระดมการมีส่วนร่วมใน
ระดับมาก ได้แก่ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ชักชวนกลุ่มสตรีในหมู่บ้านให้การสนับสนุนการเลือกตั้ง
ตามระบอบประชาธิปไตย" ข้อที่ว่า "ให้การสนับสนุนผู้นำสตรีส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นที่ดีงาม
เช่น "การรณรงค์ผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์" ข้อที่ว่า "ให้การสนับสนุนหน่วยงานทางราชการในการ
ศึกษาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในชุมชนเพื่อนำความรู้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสตรีต่อไป" ข้อที่
ว่า "ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สตรีทราบถึงการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ" และ
ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือจัดหาข่าวสารข้อมูลแก่สตรีให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น
ด้านสาธารณสุข ด้านเกษตรกรรม เป็นต้น"

2.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยจำแนกตามด้าน มีดังนี้คือ

1) ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ข้อที่มีการมี
ส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือในการสำรวจสตรีผู้ไม่รู้หนังสือใน
หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน" ข้อที่ว่า
"ชักชวนให้ผู้นำสตรีในท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำให้เรียนต่อการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับสูงขึ้น" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในชุมชนในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือในอำเภอ ร่วม
กับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการจัด
เตรียมกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ " ข้อที่ว่า "นำผู้มี
ความรู้ในท้องถิ่นมาทำการเผยแพร่ให้ความรู้ เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาสตรี" ข้อที่ว่า"จัดบริการ
แนะนำด้านการศึกษาสายสามัญและด้านอาชีพให้กับสตรีในพื้นที่" ข้อที่ว่า"ให้ความร่วมมือกับสตรี
เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มการศึกษาทางไกลกับครูประจำกลุ่ม" ข้อที่ว่า "สำรวจสตรีที่เรียนจบสูง
กว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อแนะแนวให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช." และข้อที่ว่า"ได้นำวิทยากร
ที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอของท่าน"

2) ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ข้อที่มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในการพัฒนากิจการรวมอาชีพอิสระของสตรีในท้องถิ่น" ข้อที่ว่า "พาผู้นำสตรีในท้องถิ่นไปศึกษาดูงานในสถานที่ประกอบการของเอกชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอิสระ" ข้อที่ว่า "สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านในแต่ละครั้ง" ข้อที่ว่า "นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการขายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอ" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนสตรีที่มีพื้นความรู้ทางอาชีพให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช.ทางไกล"

3) ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ข้อที่มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือส่งเสริมความรู้แก่สตรี โดยการจัดสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "จัดอบรมให้ความรู้กับคู่สมรส(สตรี) ที่แต่งงานใหม่เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว" ข้อที่ว่า "ประชาสัมพันธ์ให้สตรีในหมู่บ้านมาใช้บริการห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "นำข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทางศาสนาและวัฒนธรรมประชาสัมพันธ์ออกเสียงตามสายของหมู่บ้าน" ข้อที่ว่า "เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้าน กรรมการสภาตำบล เพื่อพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อให้ทุก ๆ คนได้รับประโยชน์ร่วมกัน" ข้อที่ว่า "นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปดูการจัดกิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ สำหรับสตรีในท้องถิ่นอื่น เช่น ไปชมหมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น" ข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของสตรีในท้องถิ่นให้กับห้องสมุดประชาชน" ข้อที่ว่า "สนับสนุนชักชวนให้สตรีในหมู่บ้านร่วมบริจาควัสดุสิ่งของ เช่น อีฐ หิน ปูนซีเมนต์ ไม้ สังกะสี ในการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน" ข้อที่ว่า "นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญทางศาสนา และโบราณคดี" และข้อที่ว่า "ให้ความร่วมมือสนับสนุนการเรียนรู้ของสตรีโดยการจัดสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน"

3. ผลการทดสอบสมมติฐานที่วางไว้

1) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอยู่ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีสามด้าน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

2) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีสามด้าน โดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีสามด้าน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับสตรีด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับสตรีสามด้าน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่ม โดยการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls' Method) ดังนี้ คือ

4.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและต่อเนื่องสายสามัญมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพค้าขายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพต่างกันกลุ่มอื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพทำการเกษตรและอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอคู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพค้าขาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอคู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls' Method) ดังนี้ คือ

5.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่มีรายได้คู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่มีรายได้คู่อื่น ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

6) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls' Method) ดังนี้ คือ

6.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. 3-4 ปี และ 1-2 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. 3-4 ปี และ 1 - 2 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ต่ำกว่า 1 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. 3-4 ปี และ 1-2 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

4. ปัญหาและอุปสรรค

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ เรียงความถี่ ดังนี้

4.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือ ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะฐานะทางครอบครัวไม่ดี ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสามีเพื่อให้มาเรียน" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "สตรีไม่ยอมเรียนเพราะมีภารกิจทางครอบครัวที่จะต้องดูแลและต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว" ข้อที่ว่า "สตรีไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเนื่องจากยังมีความคิดเก่า ๆ ว่าสตรีต้องดูแลครอบครัว แต่งาน มีสามี มีลูก"

4.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือ ข้อที่ว่า "ขาดเงินทุนหรืองบประมาณดำเนินการตามเงื่อนไขในการจัดกลุ่มสนใจ" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "มีการแนะนำส่งเสริมสนับสนุนอาชีพให้กลุ่มสตรีแต่ไม่มีตลาดมารองรับผลผลิต" และข้อที่ว่า "ไม่ค่อยได้ผลจริงจังและต่อเนื่อง"

4.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ปัญหา และอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือ ข้อที่ว่า "ขาดสถานที่ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเนื่องจากบางหมู่บ้านไม่มีห้องสมุดประชาชนต้องอาศัยหอกระจายข่าวของวัดบ้าง บ้านผู้ใหญ่บ้าง ทำให้ได้รับข้อมูลไม่แน่นอนและต่อเนื่องอย่างทั่วถึง" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "ขาดการประสานงานจาก

เจ้าหน้าที่โดยตรงอย่างต่อเนื่อง การให้คำแนะนำจึงไม่ชัดเจน" และ ข้อที่ว่า "การบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสตรีมีน้อย ที่จะนำไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มสตรี ในท้องถิ่น"

4.4 ปัญหาอื่น ๆ ปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับข้อความที่มีความถี่สูงสุดคือ ข้อที่ว่า "เกี่ยวกับรายได้และค่าครองชีพ ถ้าเดินทางไปร่วมประชุมกลุ่มทำให้อาจเสียค่าใช้จ่ายและขาดรายได้จึงทำให้มีการประชุมหรือน้อย หรือทำให้ขาดความร่วมมือ" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "เศรษฐกิจปัจจุบันทำให้กลุ่มสตรีต้องทำงานเพื่อช่วยครอบครัวมากขึ้น" และข้อที่ว่า "ขาดเงินทุน รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม"

5. ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษาของโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ เรียงความถี่ดังนี้

5.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนให้มีการเห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาให้มาก" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า ควรให้สตรีไทยได้มีการศึกษาในระดับการศึกษาสายสามัญอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3) และข้อที่ว่า"ควรมีการจัดตั้งกองทุนในการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชน"

5.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรจัดหาวิทยากรมาแนะนำอบรมสนับสนุนด้านฝีมือและทักษะขั้นสูงเพื่อให้เป็นมาตรฐานเพื่อการส่งออกมากกว่าการส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" รองลงมาคือ ข้อที่ว่า "ควรมีการให้ความรู้ในด้านพัฒนาให้ดีขึ้นและหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาชีพที่ส่งเสริมในชุมชนให้ครบวงจร" และข้อที่ว่า "ควรนำไปทัศนศึกษาตามชุมชนต่าง ๆ ที่มีการส่งเสริมอาชีพที่ได้ผลและเป็นประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์พัฒนากับชุมชนของตนเอง"

5.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรให้มีศูนย์ข้อมูล หอกระจายข่าวและเสียงตามสายประจำทุกหมู่บ้าน" รองลงมาคือข้อที่ว่า"ควรมีการตีพิมพ์รายสัปดาห์ ป้าย โปสเตอร์ หรือเอกสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลสตรีที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ที่ศูนย์ ข้อมูลประจำหมู่บ้าน" และข้อที่ว่า "ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประสานงานจัดหาส่งข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสตรีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนไปไว้ที่ศูนย์ข้อมูลหมู่บ้าน"

5.4 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากข้อความที่มีความถี่สูงสุด คือ ข้อที่ว่า "ควรจัดหาเงินทุนและพาหนะสนับสนุนในการให้กลุ่มสตรีได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ" รองลงมาคือ ข้อ "ควรส่งเสริมให้ครอบครัวเพื่อส่งเสริมให้มีการผลิต แล้วควรรวบรวมผลผลิตด้วย" และข้อที่ว่า "ควรจัดให้มีการนำวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนมาให้ความรู้ความเข้าใจทางการศึกษาด้านต่าง ๆ แก่กลุ่มสตรีให้มองเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อจะได้นำไปประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สตรีได้มีการศึกษาสูงขึ้น"

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์โดยรวมทุกด้าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ในจังหวัดนครสวรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีดังกล่าว เห็นว่ากิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองและครอบครัวให้เป็นที่ยอมรับของสังคมในชุมชนประกอบกับการที่จะเข้าสู่ตำแหน่งในคณะกรรมการ เป็นการยากและจะต้องผ่านการพิจารณาในหลายขั้นตอน ตลอดจนต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมและเสียสละพอสมควร ในการที่จะปฏิบัติภารกิจหน้าที่ในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัศวิน หนูซ้อย (2538 : 118) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในอำเภอด่านช้าง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมทุกด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ($\bar{X} = 3.45$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอกลุ่มนี้ได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษา เพราะหากมีความรู้ในวิชาชีพแล้วโอกาสในการได้งานที่ดี ทำและมีรายได้ตอบแทนสูง เนื่องจากงานอาชีพสามารถที่จะทำให้เกิดรายได้ และเห็นผลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการประกอบอาชีพโดยตรง จึงได้ใช้เวลาเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนแนะนำชักชวนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี คงแก้ว (2531:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษากิจกรรม

การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า สตรีส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้วิชาชีพในกิจกรรมการทำขนม การทำอาหาร การประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง การประดิษฐ์ดอกไม้สด และการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี เป็นต้น และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธิศา จงก้องเกียรติ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มสตรีระดับหมู่บ้าน ตำบล ในจังหวัดราชบุรี พบว่า สตรีที่เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมตามโครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มสตรี เนื่องมาจากความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุผลหลัก

ส่วนด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษา นอกโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ($\bar{X} = 3.29$) และ ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอไม่ได้มองเห็นถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระดับพื้นฐาน และการให้บริการข่าวสารข้อมูล รวมทั้งไม่ได้รับการแนะนำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมทั้ง 2 ด้าน ดังกล่าว จึงทำให้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ กทสอ.อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ กอบชัย ตั้งวิสัย (2540 : 134) ที่ได้ ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร พุทธวณะ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า สตรีมีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้าน การเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพ

2. การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งตามตัวแปร ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในด้าน อายุ ตามสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างจากการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งจะต้องมีภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ส่วนสตรีที่มีสถานภาพโสดอาจมีภารกิจในการที่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนที่เสนอเข้ามา เพราะอาจมีการประชาสัมพันธ์ ขาด ขว่น ของหน่วยงานราชการยังไม่ทั่วถึงหรือมีน้อยจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจและไม่แน่ใจจึงไม่กล้าเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร พุทธวณะ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

สตรีในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวิน หนูจ้อย (2538 : 118) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าสตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

2.2 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในด้าน ระดับการศึกษา ตามสมมติฐานข้อที่ 2 พบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จึงยังไม่เห็นความสำคัญในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนที่ภาครัฐบาลนำเสนอให้ ประกอบกับ ยังมีโลกทัศน์ยังไม่กว้างไกล จึงมองไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองและหน้าที่ การงานในอนาคต จึงเข้าไปมีส่วนร่วมไม่มากนักซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบชัย ตั้งวิสัย (2540 : 106) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร พุทธวณิช (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ ทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในด้าน สถานภาพของการสมรสโดยรวมทุกด้าน ตามสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีสถานภาพสมรสแล้ว มองเห็นความสำคัญกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน เนื่องจากสามีผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวก็ใช้เวลาส่วนมากกับการทำงานหาเลี้ยงครอบครัวและบุตรก็โตแล้ว ได้รับการศึกษาแล้ว จึงทำให้มีความพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริการชุมชนได้มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่เป็นโสด เพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่เป็นโสดต้องทำงานหาเลี้ยงตนเองเพื่อสร้างฐานะให้มั่นคงเพื่ออนาคตของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สตรีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของ กพสม.แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาเปียร์ (Napieraez. 1995 : 124) ที่ได้ศึกษาเรื่องสตรีกับแรงงาน : การศึกษาปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของแรงงานสตรีในประเทศแคนาดา พบว่า สตรีจะเข้ามามีส่วนร่วม

ในแรงงาน หากมีการจัดบริการดูแลรักษาเด็กและการได้รับอำนาจความสะดวกประจำวัน หรือ หากมีลูกเพียง 1 หรือ 2 คน หรือถ้าหากมีบุตรที่โตแล้วและมีการศึกษาแล้ว

2.4 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน ในด้านอาชีพโดยรวมทุกด้าน ตามสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มองเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ อาจจะทำให้มีความคิดที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ในด้านอาชีพเพื่อนำไปเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพของตนเองให้อยู่ในระดับที่ดีและมั่นคงขึ้น จึงให้ความสำคัญและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภาณี คงแก้ว (2531 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับ สตรีในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า สตรีที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นและความ ต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับงานวิจัยของบรร พุทธวณิช (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า สตรีที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความต้องการ ทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.5 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียน ในด้านที่มีรายได้โดยรวมทุกด้าน ตามสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานภาพส่วนตัวของคณะกรรมการ กพสอ.มีความคล้ายคลึงกัน จึงทำให้มี แนวความคิดในการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับเดียวกันเป็นส่วนมาก จึงส่งผลให้มีการเข้าร่วม กิจกรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยวรรณ บัวกรีน(2531 : บทคัดย่อ)ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้านที่มีรายได้มากหรือรายได้น้อย ต่างเข้าร่วมใน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสาย สามัญและด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล โดยคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอ ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทและ 5,000-10,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้สูง ย่อมจะมีความพร้อม ในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า เพราะผู้ที่มีรายได้น้อย

ย่อมจะต้องคืนรณขวนขวายหารายได้เพื่อนำไปเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว จึงไม่ค่อยมีเวลาเข้าไปร่วมในกิจกรรมของงานการศึกษานอกโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนัด ม่วงมณี (2526 : 17) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียน ในท้องถิ่นอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สตรีที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำ

2.6 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนในด้านที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. โดยรวมทุกด้าน ตามสมมติฐานที่ 6 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอส่วนมากเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในระยะต่ำกว่า 1 ปี ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่กำลังมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการทำงานและเห็นความสำคัญของทางราชการที่จัดกิจกรรมงานการศึกษาเข้าไปบริการให้กับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐพร แดงมณี (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลในจังหวัดนครนายก ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความเห็นด้วยอย่างมากต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนใหญ่ว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดการจัดให้กับประชาชน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ของการพัฒนาชุมชนที่ให้ประชาชนเกิดความ ศรัทธาในตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกเป็นเจ้าของและยังเน้นการ ดำเนินงานต่าง ๆ ในชุมชนที่จะนำไปสู่ความสามารถ

2.7 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. โดยรวมทุกด้าน ตามสมมติฐานที่ 7 พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการที่คณะกรรมการ กพสอ. ที่มีตำแหน่งต่างกันแต่มีความคิดเห็นตรงกันในการเข้าร่วมกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งด้วยความสมัครใจและความสนใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสังคมและชุมชนของตนเองให้ก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน จึงเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล (2537 : 1-4) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นความร่วมมือของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นตรงกัน และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมของ

โครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ทุกเวลา

3. สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี ในกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี พบว่า ขาดเงินทุนหรืองบประมาณดำเนินการ ความเงื่อนไขในการจัดกลุ่มสนใจมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณที่ได้รับของหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับเงินจัดสรรจำกัด จึงไม่สามารถที่จะจัดบริการให้ฟรีหรือสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพคือการจัดกลุ่มสนใจให้กับกลุ่มคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอได้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงต้องให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมเอง จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับ อรรถพร พนาพันธ์ และเสาวภา นทีวุฒิกุล (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเข้าร่วมโครงการพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี พบว่า สาเหตุที่ทำให้สตรีไม่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ สตรีที่มีฐานะยากจนต้องคิณนในการทำมาหากิน หรือไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องใช้เงินพอสมควรทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เป็นต้น

4. สำหรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า ควรให้มีศูนย์ข้อมูล หอกระจายข่าวและเสียงตามสาย ประจำทุกหมู่บ้านมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีความประสงค์จะให้มีการจัดกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล เพื่อที่จะให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์และความเป็นไปของยุคไร้พรหมแดน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กอบชัย ตั้งวิสัย (2540 : 135) ที่ได้ศึกษาความต้องการทางการศึกษาออกโรงเรียนของสตรีในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สตรีมีความต้องการด้านข่าวสารข้อมูล ในเรื่องให้มีเสียงตามสาย หรือหอกระจายข่าวให้ครบทุกหมู่บ้าน และมีข่าวสารแจ้งบ่อย ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. เนื่องจากพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ยังอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่ายังไม่ได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพที่มีอยู่ เพราะฉะนั้นจึงควรพิจารณาหาทางสนับสนุนให้กลุ่มสตรีได้สามารถทำงานในบทบาทหน้าที่ให้มากขึ้น โดยการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ มาให้ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ให้แก่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอให้สูงขึ้นกว่าเดิม

2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอประสบอยู่ เช่น ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยตรงแก่ ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้เยาวชนได้ทราบและมองเห็นประโยชน์ของการศึกษาอย่างชัดเจนและทั่วถึง ตลอดจนให้มีข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันตามห้องสมุดประชาชน และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. จังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มสตรีที่อยู่ในเขตชนบทได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมงานการศึกษาออกโรงเรียนที่เป็นประโยชน์และตรงกับความต้องการ เพื่อคณะกรรมการพัฒนาสตรีสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาวางแผนการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนให้กับชุมชนในแต่ละกลุ่มได้ตรงกับความต้องการต่อไป

4. จังหวัดนครสวรรค์ควรมีการประสานงานในการจัดรูปแบบของกิจกรรมการศึกษา ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด เช่น กรมการพัฒนาชุมชน สถาบันการศึกษาและพัฒนาอาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมด้านการพัฒนาทักษะอาชีพ และเพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการสตรีด้วยอีกส่วนหนึ่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ได้จำกัดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในจังหวัดนครสวรรค์ จึงได้ข้อมูลจากคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น จึงควรจะขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการศึกษาแบบอื่น เช่น การศึกษาเฉพาะเจาะลึกเฉพาะกลุ่มเป็นด้านๆ อาทิ การศึกษาความต้องการด้านอาชีพของสตรี เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารูปแบบการดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนของคณะกรรมการสตรี โดยเฉพาะในด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล เพื่อที่จะนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530-2534).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2529.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (2535-2539). กรุงเทพฯ :
ไอเดีย สแควร์, 2534.
- _____. “รวมบทความวิจัยทางการศึกษาออกโรงเรียนปี พ.ศ. 2531-2536,”
เอกสารประกอบการประชุมเชิงวิชาการเพื่อเสนอผลการวิจัยทางการศึกษาออก
โรงเรียน เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537.
- _____. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์. รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ 2539. นครสวรรค์ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
นครสวรรค์, 2539.
- กรรณิกา ชมดี. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะ
โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- กองพัฒนาสตรี กรมการพัฒนาชุมชน. แผนพัฒนาสตรีระยะที่ 6 พ.ศ. 2530-2534. กรุงเทพฯ
2530. 35 หน้า
- กอบชัย ตั้งวิลัย. การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี ในเขต
อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- กาญจนา วิไลรัตน์. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของ
กรรมการสภาตำบลในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์
- ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- เกหลง ปลายสิทธิ์. ประวัติการศึกษาประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรหาร, 2500.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. “การวิเคราะห์การศึกษานอกระบบไทย : จากอดีตสู่ปัจจุบัน,”
ในการศึกษานอกระบบ. 1(2) : 11-32 ; กันยายน - ธันวาคม 2529.
- จัตติยา กรรณสูตร. สถานภาพและบทบาทสตรี. เอกสารโรเนียว, 2524.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2515.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524). กรุงเทพฯ : บริษัทตะวันนา จำกัด, 2520.

..... แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร, 2525.

..... แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2530.

..... แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2535.

..... แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).

กรุงเทพฯ: หจก.เม็คทรายพรีนติ้ง, 2539.

คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. แผนพัฒนาสตรีระยะยาว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว. 2526.

คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านจัดทำแผนงานหลักสตรี. ร่างนโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว
(2535-2554). 2534.

จรูญ มะลาดวง. การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท : กรณีศึกษา
ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. "การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท," เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์.
1 : 9 - 13 ; มกราคม 2526.

คำรณราชนาภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ. พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัดเลขา เล่ม 1
ตอน 1. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2511.

ถนัด ม่วงมณี. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการศึกษานอกระบบโรงเรียนในท้องที่
อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

ธิดา จงก้องเกียรติ. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรม
อาชีพกลุ่มสตรีระดับหมู่บ้านตำบลในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.

บวร พุทธวณะ. การศึกษาค้นคว้าความต้องการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

มหาคไทย, กระทรวง. “ระเบียบกระทรวงมหาคไทยว่าด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ.2538,”

29 กันยายน 2538.

รัฐพร แดงมณี. ความคิดเห็นของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล ในจังหวัดนครนายกที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2526.

วารสารพัฒนาชุมชน. สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบปีงบประมาณ 2530. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน, 2530

_____. การพัฒนาชุมชน : หลักการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน, 2533.

_____. ชนบทไทย-การผันแปรในอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการพัฒนาชุมชน, 2533.

วิรัตน์ สมสินทรัพย์. การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

วณี หัพพะปุระ. “สตรีชนบทกับการเข้ารับบริการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสตรี,”

ข่าวสารวิจัยการศึกษา. ปีที่ 17 ฉบับที่ 6 สิงหาคม-กันยายน 2537.

_____. สตรีชนบทกับการเข้ารับบริการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสตรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาดลอดชีวิต สำหรับสตรี,” 21 เมษายน 2538.

ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์, สำนักงาน. รายงานสำรวจสภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์.

นครสวรรค์ : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์, 2539.

สุธานี คงแก้ว. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

อรรธรรม พนาพันธ์ และเสาวภา นทีวุฒิกุล. การเข้าร่วมโครงการพัฒนาการศึกษานอก

โรงเรียนสำหรับสตรี (กรณีศึกษานบ้านห้วยคดไม้ หมู่ที่ 3 ตำบลหนองปลาไหล

อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร). ลำปาง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ

2533. อัดสำเนา.

- อัศวิน หนูจ้อย. การศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมงานพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษา
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อุทัยวรรณ บัวกรีน. ความเห็นและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- Ainley, Suzanne Elizabeth. Participation in the Tamil Nadu Women's
Project (Thally Block). Canada : Guelph University. 1995.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper
 and Row, 1970.
- McCabe, Brooks Fleming. "Conceptual Approach of University Participations in
 Community Development," Dissertation Abstract International. 36(7) :
 4171-A; 1974.
- Napieracz, Colleen. Women in the Labour Force : A Study of the Factors that Influence
Women's Labour Force Participation. Canada : Concordia University. 1995.
- Williams, Glenna Sue. The Expressed Deterrents to Participation in Nonformal Adult
Education of Low-income Women (RURAL COMMUNITIES, AFDE
RECIPIENTS). Oklahoma : Oklahoma University, 1996.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถาม
- หนังสือขอความอนุเคราะห์และผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษา
นอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมงาน
การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรี ในกิจกรรมงานการศึกษา
นอกโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสตรี ในกิจกรรมงาน
การศึกษานอกโรงเรียน

ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสตรีในจังหวัด
นครสวรรค์ เพราะฉะนั้นจึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด โดยการตอบคำถาม
ทุกข้อตามความเป็นจริงและไม่เว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ คำตอบของท่านผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้เท่านั้น และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด เลือกตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. อายุ แบ่งเป็น

- () 20 - 30 ปี
- () 31 - 40 ปี
- () กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

- () จบระดับประถมศึกษา (ป.6)
- () จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
- () จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. สถานภาพของการสมรส แบ่งเป็น

- () โสด
- () สมรส
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ แบ่งเป็น

- () ก้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย,หาบเร่ ฯลฯ)
- () รับจ้าง (รับจ้างทำงานประเภทต่าง ๆ ทั่วไป)
- () ทำการเกษตร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่)
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ แบ่งเป็น

- () ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () 5,000 - 10,000 บาท
- () สูงกว่า 10,000 บาท
- () อื่น ๆ โปรดระบุ).....

6. ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ. แบ่งเป็น

- () ต่ำกว่า 1 ปี
- () 1 - 2 ปี
- () 3 - 4 ปี

7. ตำแหน่งในคณะกรรมการ กพสอ.ปัจจุบัน แบ่งเป็น

- () ประธานหรือรองประธานและเลขานุการคณะกรรมการ
- () คณะกรรมการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการมีส่วนร่วมของท่านในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

สำหรับสตรีต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ที่ตรงกับ

ระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษา					
สายสามัญต่อเนื่อง					
1. ให้ความร่วมมือในการสำรวจสตรี ผู้ไม่รู้หนังสือในหมู่บ้าน ตำบล และ อำเภอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัด การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน...					
2. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในชุมชน ในการประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้ ผู้ที่เรียนจบในระดับประถมศึกษา เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น.....					
3. ประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอให้ ทำการตรวจสอบสุขภาพ พลาสมา และให้ความรู้เกี่ยวกับสาธารณสุข แก่สตรีในหมู่บ้าน.....					
4. ให้ความร่วมมือกับสตรีเพื่อส่งเสริม การจัดตั้งกลุ่มการศึกษาทางไกลกับ ครูประจำกลุ่ม.....					
5. ชักชวนให้ผู้นำสตรีในท้องถิ่นที่มี ระดับการศึกษาต่ำให้เรียนต่อการ ศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับ สูงขึ้น.....					

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในชุมชนในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือในอำเภอร่วมกับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....					
7. นำผู้มีความรู้ในท้องถิ่นมาทำการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาสตรี.....					
8. ได้นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอของท่าน.....					
9. ให้ความรู้และส่งเสริมให้สตรีมีทักษะในการเล่นกีฬาโดยรวมจัดการแข่งขันกับประชาชน.....					
10. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ.....					
11. สำรวจสตรีที่เรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อแนะแนวให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช.....					
12. ให้ความร่วมมือกับผู้นำสตรีในการจัดเตรียมกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ.....					
13. จัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาสายสามัญและด้านอาชีพให้กับสตรีในพื้นที่.....					

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับก รมมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ					
14. ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สตรีเข้าร่วมรับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ในรูปกลุ่มสนใจ เป็นประจำทุกเดือน.....					
15. สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านในแต่ละครั้ง.....					
16. นำวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการขายมาให้ความรู้กับสตรีในอำเภอ.....					
17. สำรวจความต้องการของสตรีที่ต้องการเรียนวิชาชีพให้กับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน.....					
18. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมพื้นบ้านแก่สตรี.....					
19. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรแก่สตรีให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น.....					
20. ติดต่อขอความรู้ใหม่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการประกอบอาชีพของสตรีในชุมชน.....					
21. เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้าน กรรมการสภาตำบล เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและรายได้แก่สตรี.....					

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. ให้ความร่วมมือส่งเสริมอาชีพการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่สตรี.....					
23. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี (กลุ่มหนุ่มสาว) เป็นต้น.....					
24. พาผู้นำสตรีในท้องถิ่นไปศึกษาดูงานในสถานที่ประกอบการของเอกชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอิสระ.....					
25. ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนสตรีที่มีพื้นความรู้ทางอาชีพให้ศึกษาต่อในระดับ ปวช. ทางไกล.....					
26. ให้ความร่วมมือผู้นำสตรีในการพัฒนากิจกรรมอาชีพอิสระของสตรีในท้องถิ่น.....					
กิจกรรมด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล					
27. ให้ความร่วมมือจัดหาข่าวสารข้อมูลแก่สตรีให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านเกษตรกรรม เป็นต้น.....					
28. ให้ความร่วมมือส่งเสริมความรู้แก่สตรีโดย การจัดสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....					

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29. ให้ความร่วมมือสนับสนุนการเรียนรู้ของสตรีโดยการจัดสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....					
30. เข้าร่วมประชุมกับกรรมการหมู่บ้านกรรมการสภาตำบล เพื่อพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเพื่อให้ทุก ๆ คนได้รับประโยชน์ร่วมกัน.....					
31. ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สตรีทราบถึงการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ.....					
32. นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญทางศาสนา และ โบราณคดี.....					
33. นำผู้นำที่เป็นสตรีในอำเภอไปดูการจัดกิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ สำหรับสตรีในท้องถิ่นอื่น เช่น ไปชมหมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น.....					
34. สนับสนุนชักชวนให้สตรีในหมู่บ้านร่วมบริจาควัสดุสิ่งของ เช่น อิฐ หิน ปูนซีเมนต์ ไม้ สังกะสี ในการก่อสร้าง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....					
35. จัดอบรมให้ความรู้กับกลุ่มสมรส (สตรี) ที่แต่งงานใหม่เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว.....					
36. ให้การสนับสนุนผู้นำสตรีส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นที่ดีงาม เช่น การรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์.....					

กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. ประชาสัมพันธ์ชักชวนกลุ่มสตรีในหมู่บ้านให้การสนับสนุนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย.....					
38. ให้ความร่วมมือในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสตรีในท้องถิ่นให้กับห้องสมุดประชาชน.....					
39. นำข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทางศาสนาและวัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์ออกเสียงตามสายของหมู่บ้าน					
40. ประชาสัมพันธ์ให้สตรีในหมู่บ้านมาใช้บริการห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน.....					
41. ให้การสนับสนุนหน่วยงานทางราชการ ในการศึกษาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในชุมชนเพื่อนำความรู้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสตรีต่อไป.....					

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในช่องว่างต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสตรีในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี
ในปัจจุบันมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง โปรดให้รายละเอียด

ปัญหาและอุปสรรค

- 1.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ

.....

.....

.....

.....

- 1.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ

.....

.....

.....

.....

- 1.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

.....

.....

.....

.....

- 1.4 ปัญหาอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสตรีในกิจกรรมงานการศึกษา
นอกโรงเรียน สำหรับสตรีอย่างไรบ้าง โปรดให้รายละเอียด

ข้อเสนอแนะ

2.1 ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ

.....

.....

.....

2.2 ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ

.....

.....

.....

2.3 ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

.....

.....

.....

2.4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

"ขอขอบคุณยิ่งที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล"

เยาวนี ตระกูลดิษฐ์

ผู้วิจัย

ที่ ทม 1007/4954

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 ตุลาคม 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางเขวณี ตระกูลศิษฐ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. เพ็ญแข ประจันปัจฉินัก

ประธาน

รศ. อัจฉรา สุขารมณ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอนั่งสิทธิ์ราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการ ขอความร่วมมือ โดยให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/4955

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 ตุลาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวนิล ตระกูลศิษฐ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก

ประธาน

รศ. อัจฉรา สุขารมณ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/5067

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 ตุลาคม 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางเยาวนี ตระกูลดิษฐ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ ปรินญาณิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนิก

ประธาน

รศ. อังฉรา สุขารมณ

กรรมการ

สิ่งทีนิสิตไ้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการ ขอความร่วมมือ โดยให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปรินญาณิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนีก

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รศ. อัจฉรา สุขารมณ์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ดร. ปรียานุช จริยวิทยานนท์

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

น.ส. รัชณี สุคนธนิศ

ผู้อำนวยการกองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน
กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางเยาวณี ตระกูลศิษฐ์
สถานที่เกิด	ตำบลคลองน้อย อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน	47/791 พระรามหกแมนชั่น(อาคาร B) ถนนจรัสสินทวงศ์ 96/1 แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ ช่วยราชการสำนักงานเลขาธิการกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	มัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนปากพนังวิทยา
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เลขานุการ โรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนิน
พ.ศ. 2528	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเลขานุการ จากโรงเรียนมิตรผลพาณิชย์การ
พ.ศ. 2530	ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกการจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2541	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษานอก
โรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์

บทคัดย่อ
ของ
เขาวนั ตรีฤทคิษฐ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ในกิจกรรมงานการศึกษา นอกโรงเรียนสำหรับสตรี 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ ด้านการให้ความรู้การพัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล (2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนโดยจำแนกตามตัวแปรทางด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง และตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (3) เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 231 คน คือคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีทั้งสิ้น 356 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษา นอกโรงเรียนแยกคำถามเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสาย สามัญ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และด้านการให้บริการ ข่าวสารข้อมูล สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอในกิจกรรมงานการศึกษา นอกโรงเรียนสำหรับสตรีในจังหวัดนครสวรรค์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้พัฒนาทักษะอาชีพ ส่วนด้านการให้ ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน และ ตำแหน่งในคณะกรรมการต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี ทั้งสามด้าน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีทั้งสามด้าน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีทั้งสามด้าน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงาน การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีทั้งสามด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้ความรู้พื้นฐาน และการ ศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล ส่วนด้านการให้ความพัฒนาทักษะ อาชีพไม่แตกต่างกัน

2.5 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งใน คณะกรรมการ กพสอ. ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีทั้ง สามด้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนเรียงตามลำดับความสำคัญ ฐานะทางบ้านไม่ดี ขาดเงินทุน ที่จะสนับสนุนค่าเล่าเรียน เพราะต้องใช้จ่ายสูง ขาดเงินทุนหรืองบประมาณดำเนินการตามเงื่อนไข ในการจัดกลุ่มสนใจ ขาดสถานที่ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง เนื่องจากบางหมู่บ้าน ไม่มีห้องสมุดประชาชนต้องอาศัยหอกระจายข่าวของวัด บ้านผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ได้รับข้อมูล ไม่แน่นอนและต่อเนื่อง และรายได้และค่าครองชีพ ถ้าเดินทางไปประชุมกลุ่มจะทำให้ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายและขาดรายได้จึงทำให้มีการประชุมหรือน้อย หรือทำให้ขาดความร่วมมือ

2.7 คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมีข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมใน กิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ควรรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เยาวชนให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาให้มาก ควรจัดหาวิทยากร มาแนะนำอบรมสนับสนุนด้านฝีมือและทักษะขั้นสูงเพื่อให้เป็นมาตรฐาน เพื่อการส่งออกมาดีกว่า การส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ควรให้มีศูนย์ข้อมูล หอกระจายข่าวและเสียงตามสาย ประจำหมู่บ้าน และควรจัดหาเงินทุนและพาหนะสนับสนุน ในการให้กลุ่มสตรีได้เข้าร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษาให้มากขึ้น

A STUDY ON PARTICIPATION OF THE DISTRICT WOMEN DEVELOPMENT
COMMITTEES IN NONFORMAL EDUCATION ACTIVITIES
IN CHANGWAT NAKHON SAWAN

AN ABSTRACT
BY
YAOWANEE TRAKULDIT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakhrinwirot University
May 1998

The purposes of this study were : to determine the participation of the District woman Development Committees in Nonformal Education Activities in Changwat Nakhon Sawan in Basic and Continuing General Education, Vocational skill Development; and Information Dissimination and (2) to compare levels of participation of the District woman Development Committees in Non-formal Education classified by age, educational background, marriage status, occupation, income, the time range of being in the position in the Committee. Samples were 231 District woman development Committee, which were selected by simple random sampling technique. Questionnaires related to different kinds of Non-Formal Education Activities such as Basic and Continuing Education, Vocational skill Development and Information Dissimination were used for data collection and the data were analysed by Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, F-test and Newman Keul's Method.

The findings were as follows :

1. The level of participation of the District Woman Development Committee in Non-Formal Education activities in Nakhon Sawan Province was moderate as a whole and each type of activities.

2. The results of Hypothesis test were as follows :

- 2.1 The committees who were different in ages and educational backgrounds participated in 3 types of Non-Formal Education activities with No Statistical difference as a whole and for each type.

- 2.2 The committees who had different amounts of income participated in 3 types of Non-Formal education with no Statistical significant difference as a whole but participated with significant difference at 0.5 level in Basic and Continuing education where as there were not different in Information Dissimination and Vocational Skill Development.

- 2.3 The committees who were in position with different range of time participated in 3 types of Non-Formal Education with Statistical significant difference at .05 level as a whole and for each type.

- 2.4 The committee who had different amounts of income participated in 3 types of Non-Formal Education Activities with no statistical difference as a whole but participated with significant difference at 0.5 level in Basic and Continuing Education and Information Dissemination whereas there was not difference in Vocational Skill Development.
- 2.5 The committee who had different the time range of being in the position in the committees participated in 3 types of Non-Formal Education Activities with significant difference at 0.1 level as a whole.
- 2.6 The problems prevented the committee from participation in Non-Formal Education Activities were : lower income ; lack of several things such as fund for studying, budget for organizing an interesting group and a place for information disseminating; and did not have enough money for other expenditures such transportation, respectively.
- 2.7 Suggestions for participation in Non-Formal Education Activities were such as making youths in the villages to understand Non-Formal Education, to encourage vocational skill development and support village information center. Finally, fund and transportation to support the committees in participating in education activities should be arranged.